

ŽIVA ZAJEDNICA

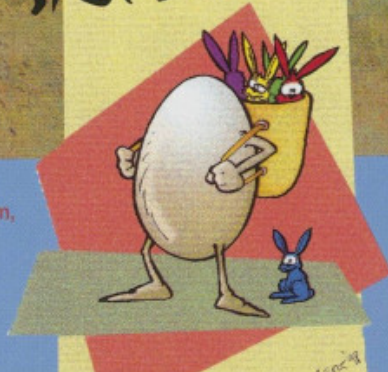
Kliči Bogu sva zemljo! Aleluja!

sretan uskrs

67-1960

Gabriel Jurkić,
Sunčeve zrake nad Livanjskim poljem,
1960.

Frohe Ostern!

Kamen odmaknut s groba

Prvoga dana u tjednu, vrlo rano, žene dođoše na grob, noseći miomiris koji bijahu pripremile. Nađoše kamen odmaknut s groba. Uđoše, ali ne nađoše tijelo Gospodina Isusa. I dok su stajale zbunjene, najedanput im pristupiše dva čovjeka u blistavu odijelu. Njih spopade strah te oboriše pogled na zemlju, a oni im rekoše: „Zašto tražite živoga među mrtvima? On nije ovdje! Uskrsnuo je! (Luka 24, 1–6)

Blagdan vječnoga života

Sretan Vam Uskrs, dragi čitatelji!

Uskrs je Isusov, kršćanski, odgovor na vječno ljudsko pitanje o našoj sudbini poslije ovozemnog života. Uskrs je odgovor ne samo na pitanje kamo idemo, nego i na pitanje odakle samo. Izvor i uvir našega života jest Bog. Svoga Boga, koji je uskrisio Isusa, nama jednaka „u svemu osim u grijehu“, susrećemo na našim misnim susretima. Susrećući se s Bogom, susrećemo jedni druge i sebe. Time oživljujemo svoju vjeru i učvršćujemo nadu u svoj uskrs, koji će biti konačni i sretni susret s Bogom. O uskrsnuću i problemu patnje možete više doznati iz naših članaka i meditacija u povodu Uskrsa.

U ovom izdanju izlazi i drugi broj našeg priloga „Lebendige Gemeinde“ na njemačkom jeziku. U prethodnom broju smo već obrazlagali uvođenje toga priloga na njemačkom jeziku. Neki nam međutim još uvijek u vezi s tim postavljaju pitanja. U delegatovu pismu se ovoga puta ističe da je „Žva zajednica“ svakako prvotno i ponajvećma namijenjena hrvatskim čitateljima i to na hrvatskom jeziku. „Ali mi ne želimo zaboraviti ni one Hrvate koji ne vladaju toliko hrvatskim, a pritom mislim na mlađi naraštaj. Drugi razlog su naši njemački prijatelji, prije svega mjesna njemačka Crkva kojoj i mi pripadamo i koju također želimo informirati o našim aktivnostima i planovima“, piše između ostaloga fra Josip Klarić.

Zahvaljujemo svima koji su nam poslali priloge za naš nagradni natječaj „Izdaleka primi pozdrav“. Ocjenjivački sud će izabrati tri najbolja priloga, a njihova imena, kao i sadržaj, objavit ćemo u našem jubilarnom broju početkom rujna. Ne zaboravljamo ni vaše druge priloge, dragi čitatelji, osobito pjesme i članke iz kulture, ali oni čekaju svoj prostor. Još jednom svima hvala na suradnji i razumijevanju. **Uredništvo**

Piše:

Anto Batinić

Odgovornost za riječi

Pri uporabi riječi valja biti posebno oprezan u vrtložnim vremenima i u pitanjima od vitalnog značaja za opće dobro.

Kaže se da su oči ogledalo duše. Slično se može reći za riječi, iako su one podložnije manipulaciji. Riječi obznanjuju dubinu našega bića. Preko riječi tražimo povezanost s drugima oko sebe i nadaleko, stvaramo suglasje i zajedništvo, miješamo se u svjetske događaje i stvari. Život, nada, radost, marljivost, svjetlost i istina su na otajstven način položene u krhku opnu riječi. Ali, ljudske riječi su istodobno siromašne, nedostatne, nesavršene. Često su skrivena značenja, a umjesto ljubavi, života, istine, razumijevanja, stvaraju ozračje mržnje, laži, nesloge. Siromaštvo i kvaliteta riječi pokazuju i siromaštvo i kvalitetu našega bića.

Riječi zauzimaju povlašteno mjesto i u svijetu vjere. Biblija je naime Riječ Božja, a pisac Ivanova evanđelja kaže za Isusa da je utjelovljena Riječ Božja. Isus, koji nije bio tako strog niti spreman osuditi bilo koga, veli prema Mateju da će ljudi odgovarati za svaku izgovorenu nekorisnu riječ, da će ih njihove riječi opravdati ili osuditi (Mt 12,36-37). Htio je zapravo reći da riječi zaista mogu biti beskorisne, štetne, opasne, besmislene. Zato riječi treba izvagati pa izreći, pa da uzgred spomenemo onu drevnu ali mudru poslovicu: „Ispeci, pa recit“. Zbog prevelikih mogućnosti manipulacije, riječi danas valja osobito stavljati pod rentgentske zrake, bilo da se radi o onima na području kulture, društva, crkvenog života, politike. Nakon toga valja utvrditi vrijednost izgovorenih riječi, njihovu vjerodostojnost i uporabivost na opće dobro. Koliko riječi gube na svom izvornom značenju mogu primjerice pokazati vrlo često izgovarane riječi, kao što su ljubav, pravednost, mir, okoliš, projekt, identitet, sadašnjost, posredovanje, koje s vremenom postanu samo parole ili reklamni slogani.

Riječ je dakle o riječima. Riječi koje imaju strogo svrhu izvješćivanja o najnovijim stvarima i zbivanjima postaju obavijesti ili informacije.

CeBIT, najveći svjetski sajam kompjuterske tehnologije, nedavno održan u Hannoveru, još jednom je potvrdio trijumf riječi odnosno informacije, te njihova elektronskog prenošenja. Stručnjaci se trude da što više smanje rizike gubitka ili promjene informacije, da sačuvaju njezinu autentičnost, cjelovitost i povjerljivost. Posebno se istaklo da je sigurnost informacije nedodirljiva. Ipak, želje su jedno a stvarnost drugo. Više manje se dobro zna tko sve nadzire sadržaj, izgled i protok informacija.

Osobito je to poznato u domovini, u Hrvatskoj i BiH, iznad kojih budno bdiju strastveni čuvari riječi i informacija. Uostalom, više se ništa ne može ni sakriti. Čudi međutim da se i među našim ljudima, bilo u domovini, bilo u iseljeništvu, mnogi riječima ophode vrlo nevješto i neoprezno. Svejedno je da li ih izgovaraju ili pišu. No, nisu u pitanju beznačajne riječi, nego riječi od bitnog, od životnog značaja za opće dobro, za dobro čovjeka, naroda, zemlje. I nije isto tko, kako, gdje i kome izgovara te važne riječi. Iz prošlosti, kao i iz sadašnjice, poznato je kako se u svijetu posebna pozornost pridaje upravo riječima vodećih ljudi iz našeg naroda u politici, društvu, Crkvi, kulturi. Ne zbog nekog posebnog zanimanja za njihov sadržaj, nego zbog uporabe, a najčešće zlouporabe, za nečije druge interese i ciljeve. I kad se zna da je u pitanju prljava igra, a u toj igri veliki ulog, onda naprosto začuđuju mnoge onako odoka napisane ili napamet izgovorene riječi. U našoj eri globaliziranja njihov odjek se gotovo odmah čuje do nakraj svijeta. U vrtložnom vremenu pomažu samo mudre i hladne riječi. Takve riječi treba ponuditi i svojim i svijetu, i to na opće dobro. Naknadna tumačenja su beskorisna i smiješna, a posljedice nesagledive.

Stoga se valja mudro i oprezno ophoditi s riječima. One više kažu o nama nego što mi znamo sami o sebi. ■

ŽIVA ZAJEDNICA LEBENDIGE GEMEINDE

60435 Frankfurt a. M. · An den Drei Steinen 42
Tel. (0 69) 54 10 46, Fax (0 69) 5 48 21 32

Kroatenseelsorge in Deutschland

Herausgeber/
Izdavač:

Verantwortlich/
Odgovara:

Chefredakteur/
Glavni urednik:

Redaktion/
Uredništvo:

Mitarbeiter/
Suradnici:

Satz + Layout:

Lithos +
Seitenmontage:

Druck:

Jahres-
bezugspreis:

Bankverbindung:

Josip Klarić

Anto Batinić

Stanka Vidačković, Jura Planinc, Ivek Milčec,
Jozo Sladoja, Jozo Župić

Željka Čolić, Dijana Tolić, Alen Legović,
Marko Obert, Vlatko Marić

Ljubica Markovica

Fotosatz Service Bauriedl
64546 Mörfelden-Walldorf

Spenglers Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn

DM 30,- incl. Porto (s poštarinom);
za ostale europske zemlje: DM 40,-
za prekomorske zemlje: DM 60,-

Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01)
bei der Frankfurter Sparkasse

DOMOVINA

TASK FORCE '98

Dođite! Upoznajte i sudjelujte u obnovi Hrvatske!
18. srpnja – 8. kolovoza

Projekt obnove domovine TASK FORCE '98 Hrvatske matice iseljenika ove će godine podrazumijevati pomoć pri iskapanju arheoloških nalazišta u Mulinu na otoku Ugljanu te u Domovinskom ratu porušene tvrđave sv. Mihovila uz koju se nalazila benediktinska crkva sv. Mihovila. Veličinom i značajem tvrđava se ubraja među najznačajnije fortifikacijske srednjovjekovne građevine u Hrvatskoj, pa je registrirana kao spomenik kulture I. kategorije. Antički lokaliteti na otoku Ugljanu već četiri desetljeća privlače pozornost svjetskih znanstvenika i arheologa koji žele dokučiti namjenu monumentalne rimske građevine. Tako će hrvatska iseljenička mladež i ove godine uz rad na obnovi vrijednih spomenika kulture i sudjelovanjem u arheološkim iskapanjima upoznati ljepotu kulturno-spomeničke i prirodne baštine naše domovine. Sudionici TASK FORCE-a '98 bit će smješteni na malom i živopisnom otočiću Galevac, tj. Školjiću. Stanovat će u samostanskom kompleksu ovog zaštićenog spomenika prirode. Poticaj ovom projektu dala je kanadska mladež hrvatskoga podrijetla 1992. godine i od tada se odvija svako ljeto. Plemeniti projekt obnove domovine TASK-FORCE '98 ostvarit će se ovog ljeta u suradnji s općinom Preko.

Zainteresirani mladići i djevojke, od 17 do 30 godina, mogu se za informacije obratiti predstavnicima udruga hrvatske mladeži u državama u kojima žive ili direktno Hrvatskoj matici iseljenika u Zagreb.

Croatian Heritage Foundation, gđa. Nives Antoljak, voditeljica TF '98,

Trg Stjepana Radića 3, 10000 Zagreb, Croatia

tel. (+385-1) 611 5116, fax. (+385-1) 53 91 11, e-mail: nives@matis.hr.

Sudionici sami plaćaju putne troškove na relaciji inozemstvo/Zagreb/inozemstvo. Troškove sudjelovanja u samom programu snosit će HMI. Pristupnice se primaju do najkasnije 17. lipnja 1998. Uz pristupnicu je potrebno proslijediti i dvije preporuke, tj. (a) preporuku sveučilišnog profesora, učitelja ili poslodavca i (b) preporuku jedne osobe ili društva u okviru hrvatske zajednice.

U slobodno vrijeme mladež se može baviti sljedećim aktivnostima: šetnje, kupanje, razne sportske aktivnosti. Organizirat će se izleti radi upoznavanja kulturno-spomeničke i prirodne baštine (Knin, Zadar, Nin, Šibenik i Kornati). ■

OBAVIJEST

Odmor u sjemeništu

Nadbiskupsko dječjačko sjemenište i klasična gimnazija Zadar nudi obiteljima s djecom kao kao i ostalim osobama smještaj za vrijeme ljetnih praznika u obnovljenoj zgradi dječjačkog sjemeništa u Zadru!

Zadar je jedan od najljepših gradova našega Jadrana. U samom centru Zadra, preko puta katedrale, nalazi se obnovljeno moderno dječjačko sjemenište.

Na raspolaganju su sobe s dva i četiri kreveta; uz dvije sobe su po dva tuša i dva zahoda;

Sobe imaju parketni pod, u hodnicima su moderne keramičke pločice, u prizemlju se nalazi prekrasna blagovaonica. Između zgrada (3), je veliko dvorište s košarkaškim igralištem i mogućnost za druge igre. U zgradi je kapelica svakom pristupačna.

U okolici Zadra ima bezbroj kupališta.

U sjemeništu ćete dobiti doručak i obilnu večeru (časne sestre kuhaju!); znači polupansion će iznositi po danu:

za odrasle 45,- DM

za veću djecu (od 12 godina) 20,- DM.

Prijave i informacije uputite na:

1. Nadbiskupsko sjemenište Zmajević don Josko Kokić

Trg sv. Stošije 2, 23000 Zadar, Hrvatska
 Tel./Fax: 00385-23-313-170

ili Stefan Schweibert

Am Graben 13, 58809 Neuenrade
 Tel./Fax: 0 23 92 / 6 46 35

Puno pozdrava od Marijane

Drago uredništvo,

ja se zovem Marijana Šabić i imam 11 godina. Uz pomoć svoga rođaka ispunila sam nagradnu križaljku koju vam šaljem s ovom pismom. Puno lijepih pozdrava. **Marijana Šabić, Ludwigshafen**

Darovatelji za novu Gospinu Crkvu u Kninu

Ivek Milčec 50,- DM, Ivan Radošević 150, Ružica Oršulić 50, Jozef Vukadin 50, Pavao Klava 100, Kata Gadze 100, Pero Ljubičić 100, Anto i Anica Lukić 100, Anđa Ružička 500, Srećko Ražnjević 50, Marica Jakovljević 50, Ivan Martinović 50, Pia Fosić 100, Ivan i Ružica Krolo 100, Kazimir Ljoljić 20, Ilija Šimić 50, Marko Nedić 100, Ivone Zakarija 50, N. Jozić 100, Sanja Jurković 100, Ante Milardović 150, Niko Martinović 50, Josko Kursar 100, Nedićka Pušić 1000, Petar Čondić 20, Zrinka Blažević 20, Jozo Bilić 50, Mirko Vukoja 100, Stjepan Grgić 100, Hrvatska katolička misija Berlin 5000, Ilija Peran 100, Niko i Anđa Radat 100, Tonči Božić 100, Frano Ivančić 1500, Vjeran Ivošević 20, K.K. Tomislav 50, Nada Marija Bach 100, Veseljko Kvesić 50, Karl Svoboda 100, Ivo Jolić 100, Mercep 100, Ivan Petrović 50, Hrvatski dijasporiski list Freiburg 100, Želimir Zrno 10, Ružica Rašteggorac 20, Marko i Slavica Samardžija 700, Marija Kranjac 2000, Marko Dundić 150, Helfried Penner 40, Stanko Antolić 100, Darko Bačić 100, Marko i Ruža Marković 50, Petar Topić 100, Beštak 100, Stjepan Šimić 300, Ivan Jelinić 200, Ante Šatara 300, Miroslav Antić 20, Vinko Vukušić 150, Ilija Ribičić 500.

NAPOMENA: Mole se svi darovatelji koji dosad nisu dobili potvrdu o oslobađanju od poreza (Spendenquittung) da se jave telefonom (od 12 do 18 sati) ili poštom na Hrvatsku katoličku misiju Frankfurt, Niedenau 27, 60325 Frankfurt, tel. 069/723125, jer na njihovim uplatnicama nema potpune adrese. ■

Svoje priloge možete slati na:

Konto-Nr. 0132 995 002, BLZ 500 502 01, Frankfurter Sparkasse, Kroatische kath. Gemeinde Frankfurt, s naznakom „Kirche in Knin – Kroatien“.

O patniku, Isusu i Uskrsu

Isus je pobijedio patnju i smrt, a uskrsnućem pokazo da je u Bogu život.

Cjelokupno korizmeno bogoslužje je u znaku prigušene tuge, pokore, žalobnih pjesama, ljubice liturgijske boje. Pobožnost križnoga puta, tako popularna i posjećena, odiše gotovo sprovedenom atmosferom, ali i vjerom da patnja nema posljednju riječ. Komemoriranje Isusove muke nam je blisko, jer se u svakodnevnom životu susrećemo s patnjom. Sam pojam patnje je vrlo neodređen i obuhvaća mnoštvo nepoželjnih pa i zlih manifestacija u nama i oko nas. Patnja se obično dijeli na tjelesnu ili fizičku (poremećaj fizičkih organa ili fizioloških funkcija), duševnu ili psihičku (nutarnje tjeskobe, opsesije), društvenu ili socijalnu (nezainteresiranost za drugoga i odbačenost od zajednice, te općenito loši životni uvjeti), duhovnu ili spiritualnu (dileme o smislu življenja, o vjeri u Boga).

Svaka se od tih patnji u stvarnosti obično pojavljuje skupa s nekom drugom, pa to dodatno komplicira iskustvo patnje i otežava njezino nadilaženje. Na pitanja o patnji odgovaraju dakako mudraci, filozofi, teolozi, umjetnici, svaki čovjek. Neki mislioci smatraju patnju prirodnim nedostatkom ili normalnim prirodnim slijedom zbivanja, neki opet prirodnom katastrofom, a drugi joj uzroke nalaze u pogreškama ljudi kao pojedinaca i ljudskoga društva u cjelini. Neki su opet prema patnji ravnodušni, neki fatalistični, a drugi je smatraju posve apsurdnom. Teolozi pokušavaju odgovoriti na problem patnje iz perspektive vjere i teološke znanosti. Neki od njih u patnjama vide pravednu Božju kaznu zbog ljudskih grijeha. Ali može li se reći da je bolest jednog djeteta Božja kazna? Ako bi to bilo stvarno, onda bi Bog bio potpuno perversan. Takvog Boga bi trebalo što prije odbaciti. Drugi kažu da su patnje neka vrsta sjene da bi se otkrila veličanstvena harmonija svijeta.

„Skraćeni govor“ o patnji

Sjećam se da sam kao dijete čuo ove riječi upućene čovjeku patniku: „Znaš, ti patiš ali shvati da Bog kuša posebno one koje voli; to je poseban znak njegove povlaštene ljubavi za tebe. Patiš, i to strašno patiš. Ali raduj se u Bogu, uzdigni se iznad zla koje te pritišće jer tvoja patnja može biti spasiteljska. Ti možeš pomoći spasiti svijet“. Ove riječi manje više čuli smo svi. Vjerojatno su na neki način u tom trenutku, pred patnikom izgledale smislene, u nedostatku drugih riječi i drugačijeg razmišljanja. Ali vratimo se stvarnosti ovakvih govora. Ovi govori su opasni jer deformiraju stvarnost odnosa Boga i čovjeka. Reći da je Bog otac koji voli i odgaja u ljubavi svoju djecu, te im šalje i zato daje patnje jest kontradiktorno kad se zna što je patnja. Patnja nije i ne može biti izričaj ljubavi budući da patnja osakaćuje, uništava volju za življenjem.

Patnja ne može biti izričaj ljubavi. Patnja po svojoj naravi ruši i lomi snage života, izolira, defigurira i dehumanizira čovjeka. Kako onda reći da ono što dehumanizira, oslobađa, spašava svijet? Reći da teška bolest djeteta, rak drage osobe, spašava, oslobađa, jest apsurdno, a takav govor vrijeđa patnika. Isto vrijedi kad se govori da treba darovati patnju Bogu. Patnja je kontradikcija s pojmom dara. Dar je u sebi nešto pozitivno, lijepo. Darovati zlo, ono što osakaćuje jest u sebi apsurd! Stoga je jako potrebno paziti kako se govori onima koji pate. Potrebno je izbjegavati „skraćene govore“, formule koje u sebi nose svu kompleksnost stilskog govora. A ove riječi što smo ih naveli jesu upravo „skraćeni govori“.

Da bismo shvatili što je kršćanski govor o patnji i koji je smisao ovih „skraćenih govora“ trebamo se vratiti Isusu iz Nazareta. Tako ćemo shvatiti kakav je njegov odnos prema patnji i kakvo je njagovo iskustvo patnje.

Iz čitanja evanđelja se nameće činjenica prema kojoj Isus za vrijeme svoga zemaljskog života nije poslao ni na koga patnju. Isus nikoga ne proklinje nego samo konstatira stanje. Patnja nije njegov saveznik nego protivnik. Zato učenici vide u Kristu onoga koji ozdravlja, zavija rane i suosjeća u tolikoj mjeri da mu se mogu pripisati riječi proroka Izaije: „Uzeo je na sebe naše slabosti, na sebe je natovarilo naše bolesti“ (Mt 8,17).

Isus i patnja

Drugo, Isus pokazuje veliku diskreciju kad je riječ o patnji. Nema tu velikih govora, nema velikog teoretiziranja pred onima koji pate. Nego jednostavne ali i riječi izvanredne snage. Još više, riječi koje mijenjaju povijest osoba i izazivaju promjenu u životu: paraliziranom koji traži ozdravljenje, ispunjava molbu otvarajući mu prije svega duhovnu dimenziju njegova života (Mk 2, 1–12); Isus tjera nečistog duha tražeći prije toga od Oca još više vjere (Mk 9, 14–29); grupu od deset gubavaca ozdravlja od njihove bolesti, ali traži da se oni, budući da su bili proglašeni nečistima od strane zajednice, idu pokazati svećenicima, kako bi mogli biti uključeni u zajednicu (Lk 17, 11–19).

Isus zna zauzeti zdrav razmak u odnosu na ljudske drame. Njegovo suosjećanje nije nametljivo niti zaslijepljeno. Zna što se nalazi u srcu čovjeka i da je njegov odnos prema bolesti sastavljen od mješavine dobrog odbacivanja i lošeg navezivanja. Ide tako daleko da jednog bolesnika pita: „Hoćeš li ozdraviti?“, a zatim mu kaže: „Ozdravio si i ne griješi više!“.

U širem smislu, Kristova patnja izbjegava dvije klasične zamke teološkog razmišljanja o patnji. Prva zamka je u mišljenju da patnja ima sistematsku vezu s grijehom osobe koja pati. Izvještaj o ozdravljenju slijepca od rođenja u Ivanovom Evanđelju (Iv 9) pokazuje nam da su i Isusovi učenici bili žrtve ove teološke pogreške. Pred slijepcem pitaju: „Tko je

sagriješio, on ili njegovi roditelji?“ Isus odgovara: „Ni on ni njegovi roditelji!“.

Druga zamka se sastoji u tvrdnji da patnja nema ništa s grijehom. A Isus daje naslutiti vezu između zla i grijeha. Primjer je jedan ulomak Lukinog evanđelja koji se odnosi na razmišljanje o dva nesretna slučaja: o Galilejcima koje je Pilat masakrirao i o žrtvama na koje se srušio toranj iz Siloe (Lk 13, 1-5). Zabilježimo ovu tvrdnju da ove žrtve nisu bile veći grešnici nego njihovi zemljaci. Ne postoji stvarna veza između tog zla i tog grijeha. Usprkos tomu, Isus tvrdi da će onaj tko se ne obrati propasti. Ovaj glagol propasti – koji se razlikuje od glagola ubiti – najčešće označava u Novom zavjetu ne biološku smrt nego konačno padanje mrtvih u mjesto boravka, daleko od Boga. Isus upućuje svoje slušatelje na činjenicu da se grijeh tiče svih ljudi, da je univerzalan.

Suprotno onome što misli neka doloristička duhovnost, evanđelja ne predstavljaju Isusa kao „šampiona“ patnje. Ona su u opisu patnji vrlo suzdržana. Isus je relativno malo patio u usporedbi s ljudima koji pate desetljećima.

Što se tiče patnji fizičkog podrijetla, postoje naravno patnje Velikog petka. Činjenica je da osim njih evanđelja ne donose nikakvu drugu tešku fizičku patnju s kojom se Krist borio. Možda je bio ponekad bolestan ali je to jako malo obilježilo njegov život. Dapače, Isus je umro u snazi čovjeka od tridesetak godina. Što to ima zajedničkog s iskustvom jednog sklerotičnog čovjeka koji vidi kako bolest pomalo razara njegovo tijelo? U čemu to sliči drami osobe koja osjeća, godinama jake i strašne bolove koje je medicina nesposobna ublažiti?

Patnje koje je Isus najviše morao podnositi bile su to patnje socijalnog i duhovnog porijekla. Osjeća ih onog trenutka kad je počeo propovijedati i shvaćati svoju intimnu vezu, sasvim jedincatu, s onim kojeg on naziva Ocem, a neki su tvrdili „da je izgubio pamet“. Sve je isključeniji, pridružuju ga marginalcima svih vrsta (prostitutki, carinika i grešnika) kojima se on osjeća poslanim. Mržnja dolazi od strane onih koji se smatraju čuvarima religije. Snuju njegovo uništenje, spremni su za to naći i lažne svjedoke. Postavljaju mu zamke. Tako se, dakle, kušnje socijalnog porijekla malo po malo miješaju s duhovnim teškoćama. One su vjerojatno bile jako brojne a i dozele su

dubine koje su teško izmjerljive. Postoji prije svega ono nerazumijevanje od strane njegovih, podrazumijevajući tu i najbliže rođake i suradnike.

Pobjednik nad patnjom i smrću

Isus je bio potpuno neshvaćen i odbačen od većine onih koje je došao osloboditi. Odbačenost će dobiti oblik progona i osude na smrt. Osuđeni na smrt, to je onaj kojemu društvo kaže: *Više ti se ne vjeruje, nisi sposoban promijeniti se i pridonijeti našem življenju.* To je priopćenje Isusu. Isus je osjetio tjeskobu koja je u evanđeljima opisana jakim izričajima: tuga, drhtanje, krvavi znoj... Nije važna stvarnost fizičkih fenomena koji su tu doživljeni. Činjenica je da je Isus bio duboko potresen i da ulazi u agoniju u kojoj treba donijeti njegovu najvažniju odluku svoga života. Isusova duhovna patnja kulminirala je u osjećaju da ga je i Bog ostavio. To otkrivaju i zadnje Isusove riječi na križu: „Bože moj, Bože moj zašto si me ostavio?“

Kako se Isus ponašao u trenutku kad su ga pogodile fizičke i duhovne patnje?

Njegovo držanje pred patnjama je, usudujem se reći, ljudsko, te pokazuje da on ne voli patnju. On je daleko od dolorističkih ponašanja koja je određena teologija željela pripisati Spasitelju. Isus podnosi strašne patnje na križu. Evanđelisti – za razliku od velikog broja propovjednika prošlih stoljeća ali i današnjih – govore vrlo škrt o tome i stavljaju u Isusova usta samo sedam riječi.

Lukino evanđelje, za razliku od Matejevog i Markovog, završava izvještaj o Isusovu životu umirujućim riječima: „Oče, u tvoje ruke predajem svoj duh!“ (Lk 23,46). Krist ovim svojim dubokim predanjem, pokazuje logiku svoga življenja, tj. čak i onda kada podnosi torturu, koja ga vodi u smrt, sposoban je izreći svoju duboku vjeru u Onoga koji spasava.

Isus je pobijedio patnju, smrt. Svojim primjerom pokazuje kako se treba suočiti s patnjom i smrću. Uskrsnućem pokazuje da je u Bogu život. Svaki čovjek pozvan je ući u taj život. To je glavna poruka uskrsnog jutra. Uskrs je potvrda da smo i mi pozvani na život u Bogu. Isus je primjer i garant toga. Uskrsli Isus nas poziva da mu se pridružimo.

Pozdrav izbjeglicama

Tražim vas u crkvenim klupama

*Čujem odjeke vaših glasova,
vaše molitve, uzdaha, čežnje.*

Osjetih tugu i bol, jer bili smo jedno:

Kate, Marko, Ivo, Petre...

*Kamo, kuda, gdje, s kim i kako
živjeti treba?*

*Tražim riječ dostojnu pozdrava,
da ublaži tugu oproštaja,
znajući ipak da će načas nestati praznine,
a pitanja i dalje ostati.*

*Jeste li barem došli do kakva praga,
svoga starog, najdražeg, ili nekog novog?*

I s čime u ruci?

S čime u srcu?

Upitah samu sebe:

*Kako si se mogla grijati kod izbjeglice
i prognanika,*

punog tuge, boli i neizvjesnosti?

*Lako, jer im je srce bilo ranjeno ali toplo,
duša nježna i snažna.*

*Hvala vam, svima vam hvala,
za vašu vjeru, zajedništvo i toplinu.*

S. Vladimira Vučić, Düsseldorf

Mali Stjepan se ipak uspio uslikati
sa sestrom koju je oponašao odijevajući
uniformu koju je sam pravio
od svoje odjeće

IZ LIJEČNIKOVE PRAKSE

Piše: Dr. Sanja Krajcar, Frankfurt

Peludna hunjavica

Vrijeme je cvjetanja – u mojoj praksi ujedno i vrijeme zacrvljenih očiju, curećih noseva, učestalih poteškoća s disanjem. Radi se o alergijskom rinitisu, proljetnoj, peludnoj ili sezonskoj hunjavici, „Heuschnupfen“ ili polinozi, kako se sve naziva ova bolest.

Najčešći su simptomi: svrbež u nosu, kihanje, bistar sekret iz nosa, pečenje u očima, otok očnih kapaka, suženje, smanjen osjet njuha, glavobolje, opći osjećaj bolesti.

Sve ove pojave su alergijske prirode i nastaju kao reakcija sluznice nosa, očiju i dišnih organa osjetljivih („senzibiliziranih“) osoba na pojavu peludi u zraku.

Drveće, trave i žitarice koje se oprašuju vjetrom – biljke čiji pelud uzrokuje alergijske reakcije – cvjetaju, ovisno o vrsti i klimatskim uvjetima, cijele godine (kalender cvjetanja možete dobiti kod svog liječnika), no suho i toplo vrijeme u proljetnim i ljetnim mjesecima pogoduje povećanju koncentracije peludnih čestica u zraku i time nastanku bolesti.

U zapadnoj Europi i SAD 10–17 % stanovništva boluje od sezonskog alergijskog rinitisa. Oko 80 % pacijenata oboli prije 30. godine života, a sa starenjem se kod velikog broja pacijenata težina simptoma umanjuje. Ukoliko se simptomi ne pojavljuju samo sezonski, već tokom cijele godine, radi se o alergiji na

druge tvari, najčešće prašinu, životinjsku dlaku, plijesni i slično.

U dijagnosticiranju ove bolesti liječniku su na raspolaganju uz anamnezu (povijest bolesti) i alergijski testovi („Prick-test“) koji se sprovode u specijaliziranim ordinacijama, te serološke (krvne) pretrage. Često je moguće već na osnovi točnih podataka o periodu u kojem se pojavljuju simptomi reći koji su mogući uzročnici alergije, a ukoliko i kožni alergijski testovi odgovaraju ovim podacima dijagnoza je postavljena i prevencija – sprječavanja težih tokova bolesti – te ispravno liječenje, su mogući.

Kao posljedica neliječenog alergijskog rinitisa može nastati kronična upala sinusa, a u posljednje vrijeme se i nastanak alergijske astme dovodi u vezu s ovim, naizgled bezazlenim oboljenjem.

Prva i osnovna mjera u sprječavanju bolesti jest isključivanje uzroka: izbjegavanje šetnji po suhom toplom, vjetrovitom vremenu; poznavanje mjesta na kojima se nalaze biljke koje izazivaju alergiju; zatvaranje prozora i vrata automobila i stanova; peludni filteri u uređajima za klimatizaciju prostorija; čišćenje prostorija, svakodnevno pranje kose, itd. Posebno valja spomenuti ispravno planiranje i informiranje prilikom putovanja. Naša je obala pogodan putni cilj za alergičare.

Za liječenje peludne hunjavice stoji nam na raspolaganju velik broj lijekova. U najvećem broju

slučajeva dovoljno je uzimanje priprava u obliku spreja za nos i kapi za oči, no u težim slučajevima se daju i tablete. Ukoliko se bolest ne može u dovoljnoj mjeri spriječiti niti liječiti sa zadovoljavajućim učinkom, preostaje nam hiposenzibilizacija – ne sasvim bezopasna metoda davanja koncentriranog alergena (uzročnika alergije) pod kožu da bi se izazvale mnogostruke promjene imunološkog odgovora organizma koje za rezultat imaju smanjenje ili nestanak simptoma. Hiposenzibilizacija se mora provoditi pod strogo kontroliranim uvjetima dvije do tri godine.

Na kraju ću spomenuti i dvije alternativne metode koje se koriste u liječenju alergija: akupunkturu, koja može imati dodatni pozitivan učinak u kombinaciji s klasičnim metodama liječenja i homeopatiju, čija je učinkovitost za sada upitna i način djelovanja nejasan.

Ako ste prepoznali neki od opisanih simptoma, potražite pravovremeno savjet i lijek kod svog liječnika, da biste mogli nesmetano uživati u ljepotama godišnjeg doba koje je upravo započelo.

(Dr. Sanja Krajcar, Brönnestr. 15, Frankfurt)

Dr. Sanja Krajcar

OSVRT

Treba pisati (govoriti) istinu

Zahvaljujući HRT-u koja putem satelita emitira (u digitalnoj tehnici) svoja tri TV i jedan radijski program, omogućena je još bolja povezanost iseljeničstva s domovinom. Istina, mi koji boravimo u zapadnoeuropskim zemljama dobro smo opskrbljeni s domovinskim tiskom ali elektronski mediji (radio, televizija, internet) puno su brži pa u nekoliko sekundi dobivamo svježije informacije. Iako ima dosta (opravdanih) zamjerki na programsku shemu HTV-a ipak se nađe priličan broj dobrih emisija koje su rado gledane i dobro prihvaćene. Jedna od takvih zasigurno je emisija za selo „Plodovi zemlje“ koju izvrsno uređuje i vodi novinar HTV-a Ivo Lončar koji sve priloge snima na terenu tj. na selu i daje priliku seljacima da otvoreno govore o ogromnim poteškoćama s kojima se danas susreće hrvatsko selo. Prema mišljenju većine gledatelja „Plodovi zemlje“ bez konkurencije je najbolja

emisija na hrvatskoj dalekovidnici a novinar i urednik Ivo Lončar pravi je profesionalac koji obavlja svoj posao upravo onako kako to nalaže novinarski kodeks: nepristrano, argumentirano i nadstranački. Takvo poimanje profesije trebalo bi vrijediti za sve koji pišu, bilo u domovinskim ili iseljeničkim novinama i raznim drugim glasilima. Znači i za nas, koji se vani bavimo pisanom riječju isto vrijedi novinarski kodeks bez obzira da li se tim poslom bavimo profesionalno ili čisto amaterski jer je malo onih koji bi se igrali svojom čašću i pisali nekakve nebuloze. Jasno, čitatelji su najpozvaniji da ocijene vjerodostojnost pisane riječi i samo su oni kompetentni da daju prolaznu ili neprolaznu ocjenu tekstopiscu. Mnoge ankete sprovedene među čitateljima pokazale su što oni misle o pojedinim novinama (novinarima) a posebno su na cijeni one (oni) koje pišu istinu, tj. ne lažu. Jasno,

ima čitatelja koji ne mogu prihvatiti činjenice (iz samo njima znanih razloga) pa dobrim novinarima rado prilijepe razne „populističke intrige“. Tako se zna dogoditi, kad se u najboljoj namjeri i radi što boljeg informiranja hrvatske javnosti prevode pisanje pojedinih njemačkih novina o našoj zemlji, da se prevodioca nazove glupakom koji se, eto, usudio prevesti pisanje „protuhrvatskih novina“. Mišljenja sam, da je itekako važno u našem tisku objavljivati pisanje stranih novina pa možda to ponekad izgledalo i preoštro za naše pojmove.

Ako želimo ući u euroatlantske integracije moramo biti spremni i na kritike koje ne moraju značiti da je čitav zapadni svijet protiv nas. Zato se ne treba novinarima koji prevode strane tekstopisce pripisivati manje „državotvorstvo“ jer bi se moglo dogoditi da ga netko neupućen proglasi za osobu koja dovoljno ne pridonosi učvršćenju države. Ivek Milčec

Tko je ubio misionara fra Vjeko Ćurića? U domovini vlada nažalost nezanimanje za misije. Kriva slika o Africi: dođite i doživite pravu Afriku! Najveći problem nepismenost. Bez katehista pomoćnika misionar je nemoćan. Poziv u misije je i za mene tajna, ali je lijep i hvala Bogu na tom daru.

Lijepo

ŽIVA ZAJEDNICA: *Fra Ivica, Tebe su ovih dana posjetili fra Petar Anđelović, provincijal Bosne Srebrene, fra Drago Perković, župnik u Osovi kod Žepča, gdje je rođen fra Vjeko Ćurić i fra Anto Batinić. Svrha tog posjeta je zapravo dvojaka: posjet grobu fra Vjeko Ćurića u Kivumu u Ruandi, ali i posjet Vama živim misionarima iz Bosne, kao što si Ti, fra Tomo Anđić u Malaviju i fra Pero Vrebac. Kad smo već kod pokojnoga fra Vjeko Ćurića, koji je mučenički završio svoj život, imam jedno vrlo konkretno pitanje: Tko je ubio fra Vjeku?*

Fra Ivica Perić: Hvala vam na posjetu. Na tvoje pitanje je teško odgovoriti. U najtežim vremenima u Ruandi fra Vjeko je ostao cijelo vrijeme s tim jadnim narodom kojeg su klali ko janjad. On je spašavao koliko je mogao spasiti. Na početku sukoba su ga Hutui okrivljivali da je pristran, odnosno da je naklonjen samo jednoj strani, tada ugroženom plemenu Tutsi. Kad je poslije rata onda plemenu Hutu trebalo pomoći, on je i njima pomagao sve do dana svoje smrti, ali su ga tada Tutsi optuživali da je pristran u korist poraženih i poniženih Hutua. Tako je u oba slučaja bio okrivljiv od strane ekstremista obiju strana. Sada je nemoguće točno odgovoriti na pitanje tko je ubio fra Vjeku. Ima više glasina i verzija, a ide se dotle da čak vlada optužuje neke crkvene ljude, a ovi opet optužuju vladu; zatim možda u svemu tomu imaju prste i neke strane tajne službe, ali na to se sada ne može ništa određenije reći. Činjenica je da je to bio smišljen čin i da su ga ubili ljudi koje je on odlično poznavao.

Žz: *Po čemu je fra Vjeko u Ruandi, ali i u svijetu, postao tako poznat? Moglo bi se reći da se kod nas u Bosni pa i u Hrvatskoj za nj ranije jedva čulo.*

IP: Jedan od najvećih razloga što je on tako dobro poznat jest činjenica da je kroz cijelo vrijeme strahovitoga pokolja ostao u Ruandi i uz Ruandu. On je uglavnom nabavljao i dovozio hranu za ove koji su bili gladni, koji su bili u izbjegličkim kampovima. Iz Burundia je stalno dovozio humanitarnu pomoć kada nitko drugi nije uspijevaio proći stotine nadzornih točaka. Sve su međunarodne hu-

manitarne organizacije tada pobjegle, ali on je bio jedini bijelac koji je ostao i mogao ući u Ruandu kad god je htio. I zbog toga je postao poznat. I poslije, kada je došao mir, pokušao je pomoći žrtvama rata da obnove kuće. Puno je putovao. Išao je često u Vatikan, bio je u Kanadi, na televiziji, bio je u Njemačkoj. Kod nas u domovini vlada nažalost nezainteresiranost za misije, a za to je možda razlog i rat koji se gotovo istodobno vodio i u Bosni i u Hrvatskoj.

Žz: *Vjeko je za života bio karizmatična osoba. Još karizmatičnijim postao je nakon ovako nasilne smrti. Značaj njegove karizme mogli smo donekle doživjeti i u Kivumu? Što nam možeš kazati o budućnosti fra Vjekine karizme?*

IP: O tomu će se najbolje očitovati narod. On je s lakoćom uspio uspostaviti neobično blisku komunikaciju s narodom. Često sam bio s njim na misi, na vjeronauku s mladima, pa sam promatrao kako on na jednostavan i pristupačan način prenosi i tumači Božju poruku. Jako je fino radio s djecom, s mladima, sa starijima. On je tako naučio jezik (kinyruanda) tako da mnogi naši afrički fratri kažu da je on bolje poznao njihov jezik i kulturu nego oni sami. Na taj je način i upoznao njihov mentalitet i način razmišljanja, a usto je maksimalno koristio darove koje mu je Bog dao. Pored takve karizmatičnosti, fra Vjeko je ipak bio realan, te je tom narodu pokušao pomoći i ekonomski i socijalno. Ruanda je vrlo mala zemlja, a prenapučena, pa za sve nije bilo dovoljno hrane. Upravo se u ovoj zemlji i na fra Vjekinu primjeru može vidjeti i glavno vrelo njegova nadahnuća, a to je njegova Bosna Srebrene.

Život za Boga, Crkvu i Ruandu

Žz: *Fra Vjekino tijelo ostaje u Ruandi, u župnoj crkvi u Kivumu, koju je fra Vjeko i izgradio. Bilo je pokušaja od strane franjevačke provincije Bosne Srebrene da se njegovo tijelo prenese u njegovu rodnu župu Osovu. Ali, u tomu se nije uspjelo. Što ti misliš o tome?*

IP: Znamo kakvi su uvjeti i što se sve dogodilo. Na to je teško odgovoriti. Ali ja osobno mislim da njegovi posmrtni

ostaci treba da ostanu ondje gdje su sada. On je ondje proveo gotovo cijeli svoj aktivni pastoralni vijek i nevjerovatno je volio te ljude i zemlju Ruandu. Dakako, Bosna mu je bila uvijek u mislima, ali on se u Ruandi jednostavno osjećao kao u Bosni. I sam se toliko puta našalio i rekao: „Oni koje najviše volim – oni će me doći glave“. Mislim da je bio svjestan opasnosti, ali se nije želio povlačiti niti bježati.

Žz: *Kako bi ti kao misionar koji djeluje već osam godina u Ugandi motivirao mlade svećenike pa i vjernike za misije?*

IP: Najveći problem je u tomu što se kod nas stvorila kriva slika o Africi. Jedini način da se to ispravi jest da zainteresirani dodu, da nas obidu i vide kako mi živimo i radimo. Ovdje se, vidio si i sam, drugačije radi, ali to nije ono što sam i ja zamišljao prije nego što sam došao. I zato ponavljam: bilo bi najbolje kad bi se skupila skupina zainteresiranih mladih svećenika, studenata pa i vjernika da dodu ovdje i da se na licu mjesta upoznaju s našom situacijom. Time će više vidjeti i naučiti nego što bih im ja riječima mogao kazati.

Misionari iz Europe još uvijek potrebni

Žz: *Ali nakon što smo vidjeli da je Crkva u Ugandi pa i u Ruandi organizirana sasvim solidno, da ima i vlastitog podmlatka, opravdano se postavlja pitanje jesu li više uopće potrebni ovdje bijeli misionari iz Europe?*

IP: Bez obzira na organiziranost Crkve i na solidan svećenički podmladak, misionari iz Europe su i dalje ovdje potrebni. Ne radi se više o obraćanju „pogana“, nego o razmjeni iskustava europske i afričke Crkve, i to jedne i univerzalne Kristove Crkve. Kao što afrička Crkva ima što učiti od europske, tako isto i europska ima štošta naučiti od afričke Crkve. Neka iskustva, kao živa liturgija, bila bi istinsko osvježnje za župe u Europi.

Žz: *Misijski i misionarski rad u Africi, u Indiji i drugim misijskim zemljama često se predstavlja u Europi na najmanje dva načina. Jedan je idealistički ili romantičarski, u kojem se taj rad predstavlja vrlo egzotično i zanosno, a s druge stra-*

ONAR U UGANDI

e biti misionar!

ne se to njihovo djelovanje također često smatra neakvim tabuom. Što Ti misliš o te dvije slike ili imaš neku treću?

IP: Ja bih osobno bio za nešto treće. Sve dakako ovisi o osobi. Ima i romantizma, i mitiziranja misijskoga rada, dakle tu su obje krajnosti. Bilo bi međutim najzgodnije kad bi se ove dvije krajnosti mogle pomiriti. Ali mi u misijama ne razmišljamo previše o tome, gradimo onako kako to stanje na terenu od nas traži. Mi se predstavljamo onako kako i osjećamo.

IP: Jedan od najvećih problema, kao što rekoh, jest nepismenost. Što se tiče pastoralnog rada mislim da je svećenicima čak lakše nego u Europi. U našoj župi primjerice glavninu posla snose katehisti. Župa je vrlo prostrana. Od župne kuće do zadnje podružne crkve imamo 50 kilometara kojekavih putova i bespuća. Da bismo mogli pastoralno sve stići, u svakoj podružnici moramo imati barem jednog katehistu. Onda, kad imamo katehistu, nemamo crkve, nikakve

Fra Tomo Anđić i fra Ivica Perić nose lijes svoga subrata fra Vjeka Čurića do njegova posljednjeg počivališta

Žz: Da budemo nekako realni, pa i realistični, u čemu se zapravo sastoji taj misionarski život. Na kojim sve poljima djelovanja konkretno ti radiš?

IP: Ovdje se konkretno radi otprilike kao što se radi u Bosni, Hrvatskoj. Misionar, župnik, mora biti predvoditelj euharistije, duhovnik, graditelj, učitelj, mora biti gotovo sve. Ipak, moramo znati da je ovo vrlo mlada Crkva, ovdje u Ugandi je nešto malo starija od 100 godina. Prvi misionari su došli 1879. U ovoj Ugandi možda oko 60% ljudi ne znaju čitati ni pisati, nemaju mogućnosti čuti radio, gledati televiziju. Što se mora najprije učiniti? Nekako ih okupiti i poučavati, vršiti opismenjavanje, a nakon toga pomoći im da rastu u svom ljudskom i kršćanskom odgoju.

Žz: Koje su najveće poteškoće s kojima se susrećeš u svome radu, u odnosu prema svojim vjernicima, prema okolini, društvu u kojem živiš?

prostorije za susrete i poučavanje. Problem je zatim u jeziku. Normalno je da moraš naučiti domaći jezik, a to nije uvijek baš lako. Stari misionari su točno znali što i kako žele napraviti. Posebno su stavljali naglasak na pitanja morala. I teologija se promatrala kroz moral. Mi sada nastojimo ljudima objasniti da je svatko Božji brat, brat Isusa Krista koji voli svakog čovjeka i koji svakom čovjeku daje priliku. Svatko od njih je slobodan da odluči o svom putu.

Misionarsko zvanje – Božja tajna

Žz: Već je bilo postavljeno pitanje kako motivirati ljude ili naše mlade fratre iz Europe i iz domovine da dođu ovdje kao misionari. Možda će ih sada biti i teže motivirati nakon fra Vjekina ubojstva. Zašto si ti zapravo otišao, otkud ti ta ideja, što te zapravo motiviralo da ostaneš i da radiš u misijama i dokle misliš ovdje ostati?

IP: Fra Vjeko je samo jedan među brojnim misionarima i misionarkama koji svake godine stradaju diljem svijeta, iako je on naravno za nas i naš narod, pa i šire ipak poseban. Nesreće se događaju posvuda u svijetu. Što se tiče moga osobnog misionarskog zvanja, mislio sam čak i za vrijeme studija teologije doći ovamo, ali su poglavari onda mislili da se radi o privremenom oduševljenju ili avanturi, pa nisam to učinio. Po svršetku studija zamolio sam upravu provincije za odlazak u misije, ali sam prije toga trebao godinu dana pastoralno raditi u provinciji. Ali, na onaj izvorni, prvotni motiv, teško je odgovoriti. Mislim da je to ipak neka Božja tajna. Nisam imao ništa unaprijed točno određeno, jednostavno sam pošao raditi nešto za Gospodina. A koliko mislim ostati – to stvarno ne znam. To samo Bog dragi zna.

Žz: Vidjeli smo kod tebe u Rushoki da je započela gradnja malog afričkog samostana. Što bi konkretno tvome misijskom timu, tvojoj župi, sada bilo najpotrebnije – da animiramo čitatelje kako bismo nešto učinili za tvoju župu?

IP: Nedavno smo uz pomoć dobročinitelja započeli gradnju samostana u Rushoki. Jedan od naših fratara, Alberto Campos svećenik iz Meksika, imenovan je biskupom u Peru, tako da sam ja sada ostao jedini svećenik s još dvojicom braće nesvećenika. Sada bi nam najhitnije bio potreban barem jedan svećenik. Što se tiče materijalne strane, kada me već pitaš o tomu, dobro bi nam došao i jedan motorkotač. Do nekih mjesta u župi može se stići jedino motorkotačem, a naš stari je već islužio, pa bi nam trebalo pomoći da nabavimo novi.

Razgovor vođen u Kampali (Uganda), 6. 3. 98.: Anto Batinić

NAŠA AKCIJA • MOTORKOTAČ ZA RUSHOKU

Kao što se vidi iz razgovora s misionarem fra Ivicom Perićem, njemu i njegovim suradnicima u župi Rushoka u Ugandi potreban je jedan motorkotač (motocikl). Naše uredništvo pokreće akciju za skupljanje oko 5 500 američkih dolara, koliko je otprilike potrebno da se nabavi prikladan motorkotač za župu Rushoka i za fra Ivicu Perića u Ugandi. Svoje dragovoljne priloge za tu svrhu (pri svakoj uplati obvezno navesti: Za misionara fra Ivicu) možete poslati na:

Antoniusbrot e.V. Konto Nr.10 010 700, BLZ 300 50101, Stadtparkasse Düsseldorf.

Pomoć župi Gornja Dubica

Župa Gornja Dubica kod Odžaka nalazi se u sjeveroistočnom dijelu Bosne između Bosanskog Broda i Bosanskog Šamca. U staro vrijeme župa je nosila naziv Podvučjak i obuhvaćala je sve današnje župe ovoga kraja. Na prostoru današnje župe G. Dubica prva je crkva sagrađena 1856. godine u čast sv. Josipa. Srušena je u vrijeme ratnih sukoba 1992. godine, a bila je nastarija od svih crkava na ovom području (stara 140 godina). Sadašnja župna kuća sagrađena je 1959. godine, a poslije je nadograđen i novi dio s vjeronaučnom dvoranom u prizemlju.

Za vrijeme ratnih sukoba i neposredno nakon njih, na području ove župe jako su oštećene sve obiteljske kuće i sve su opljačkane. Neke su srušene ili zapaljene. Od vjerskih objekata, osim što je srušena župna crkva, srušene su također filijalne crkve u selima Vojskova i Osječak.

Župna kuća je jako oštećena i opljačkana.

Nakon potpisivanja Daytonskog mirovnog sporazuma ljudi su se počeli vraćati na prostor ove župe. Do sada se vratilo 1820 ljudi, uglavnom starijih osoba. Mladih i djece je malo. Prije rata župa je imala oko 5500 vjernika. Nadamo se da će se ljudi postupno ipak vraćati u svoju župu.

Od početka mjeseca rujna 1997. godine u župi žive i rade dvojica svećenika; fra Anto Zrakić, župnik, i fra Ivica Vidak, župni vikar. Želja nam je ponovno uspostaviti i oživjeti vjerničku zajednicu, a zajedno s tim želimo renovirati stari dio župne kuće i započeti s gradnjom nove župne crkve. Svjesni smo da taj veliki

posao neće ići ni lako ni brzo, ali vjerujemo da ćemo uz pomoć Božju i uz pomoć dobrih ljudi napraviti nešto dobrog.

„Sve što ste učinili jednome od moje najmanje braće, meni ste učinili!“ Potaknuti ovim Kristovim riječima, slobodni smo Vas zamoliti da ovu obavijest objavite u Vašem cijenjenom listu te da u korizmenom vremenu ove godine, koje je posebna prigoda da se učini

nešto dobra, posvjedočite svoju solidarnost s našom opljačkanom i izranjenom vjerničkom zajednicom. Također Vas molimo da nam pomognete uspostaviti kontakt s ljudima koji mogu i hoće pomoći. Unaprijed zahvaljujemo i srdačno pozdravljamo.

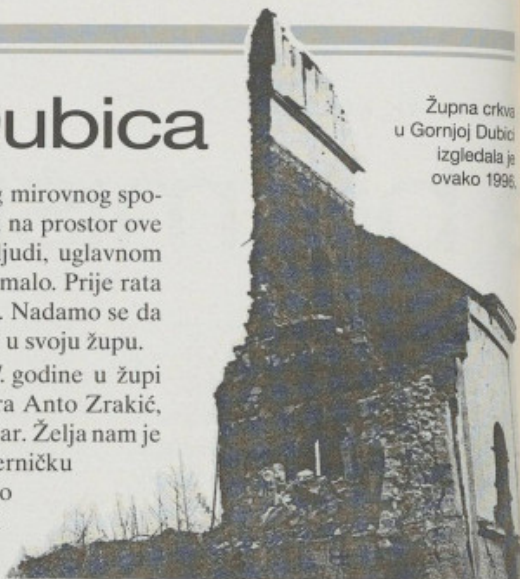
Fra Anto Zrakić, župnik

Rkt. Župni ured sv. Josipa

76290 Odžak (Bosna i Hercegovina)

Tel. 00387-86-76 51 17

Župna crkva u Gornjoj Dubici izgledala je ovako 1996.

HVAR

Vela šetemonona

Veliki tjedan ili Vela šetemonona, kako kažu Hvarani, pravi je religiozni doživljaj, kojeg se rado i sjetno prisjeća svaki iseljenik s tog našeg otoka sunca. Nezaobilazna je noć s Velikog četvrtka na Veliki petak, kada procesija, s križem na čelu, ide istim putem već preko 450 godina. I u najtežim danima rata Hvarani nisu prekidali tu svoju pučku tradiciju. Čak su je održavali u zbjegu u El Shattu za vrijeme II. svjetskog rata.

Tih su dana na nogama mještani Jelse, Pitava, Vrisnika, Svirača, Vrbanja, Vrboske, a rodnom kraju u pohode

dođu i mnogi iseljenici i turisti. Ima više onih koji su bili i križnoše za svoje rodno mjesto, iako već odavno žive u inozemstvu. I Vaš izvijestitelj je dva puta bio križnoša, iako je već vrlo dugo izvan zavičaja, i ponovno će ići, ako ga zdravlje posluži.

Sudionici procesije kreću u crkve u 22 sata iz navedenih 6 župa u smjeru „švere“ na satu. Iz Svirča, odakle je Vaš izvijestitelj, idu u Vrbanj, a iz Vrbanja u Vrbosku, i tako redom, ide se 30 kilometara cijelu noć, bez obzira na vremenske prilike. Ranije se išlo kozjim

stazama, a danas se procesija kreće uglavnom asfaltom. Nerihtko križnoša ide bos, jer se radi o zavjetu. Župnik predaje križnošama križ (težak 18 kg) nakon propovijedi i zaželi im sretan put. I dok mnoštvo vjernika kleči pred Isusovim grobom, okićenim cvijećem i svijećama, dva izabrana kantadura započnu pjevati Gospin plač prema drevnom napjevu i stihovima: „Nut mislimo svi mi danas, ki na križu umri za nas; di je sada Sin tvoj dragi, Kraj nebeski, Bog naš pravi“. Kažu da je napjev star koliko i procesija. Križnoše imaju pratitoe u tunikama s kandalirima, torcima i feralima, a za njima ide puk. Putom se moli krunica, pjevaju nabožne pjesme, obilaze crkve. Stari su pripovijedali da se križevi ne ne bi smjeli sresti, kako ne bi došlo do kakve nesreće.

Oni koji zbog bolesti ili nemoći nisu „išli okolo“, čekaju u svojim crkvama moleći i pjevajući do jutra. Ujutro dočekuju procesiju u crkvi, te ljube križ i križnošu. Osobito je dirljiv dolzak procesije u Jelsi, kada križnoša, iako umoran od cjelonoćnog hodanja, pretrči zadnjih stotinjak metara i pada u zagrljaj župniku. To je samo dio čara Velikog tjedna na otoku Hvaru. Da biste uistinu doživjeli ozračje „vele šetemonone“, dodite u Velikom tjednu na Hvar. **Jakov Vranković**

Tradicionalna procesija, „Vela šetemonona“ ulicama Hvara
Foto: J. Vranković

„Nisam ja iz Bosne da znam Očenaš“

Sastalo se društvo i, kako to već biva, raspravljalo se o svemu i svačemu. U društvu je bilo ljudi iz svih krajeva Hrvatske kao i nekoliko njih iz Bosne i Hercegovine. Svi su oni daleko od svoga doma i domovine – svi oni čeznu za svojim domom i teško čekaju kad će doći „odmor“ kako bi bar malo ublažili svoju nostalgiju za onim što im je najdraže, kako bi svojoj djeci rođenoj izvan domovine mogli pokazati gdje su im korjeni.

Onima koji su dugo izvan domovine ostvarila se velika želja da sada, kad imamo svoju državu, mogu i u njoj disati punim plućima i bez ikakvog straha prelaziti granice. Neka je tako, jer sam bog zna koliki su sanjali taj za njihov neostvareni san ostavivši svoje kosti u tuđini.

Onima koji su došli prije nekoliko godina je puno teže – jer u tuđinu nisu došli zato što su htjeli nego što su morali – takvih je većina među njima. Uza svu udobnost koju im pruža novi dom oni čeznu za svojim. Oni još i dalje sanjaju

kad će i oni moći slobodno disati zrak kojeg su disali kad su se rodili sve do prije nekoliko godina, dok ih nepravda ne otjera u tuđinu. A tuđina razara srce i dušu.

Teme njihova razgovora smjenjivale su jedna drugu. I kao što se često događa nezaobilazna tema kod naših ljudi je tema o vjeri i hrvatstvu. Tko je bolji: onaj iz Slavonije ili Zagorja, onaj iz Dalmacije ili Hercegovine?

„Što vi izbjeglice hoćete, da ste vi dobri i pravi Hrvati i katolici ne biste pobjegli iz svoje zemlje“, i sve u takvom tonu, povišenim glasom govorio je jedan brkajlija. Njegove tvrdnje odobravalo je puno ljudi u tom društvu i gotovo da mu dadnu aplauz.

Sluša to čovjek iz tog društva i čudom se čudi da li je to moguće da je on slab Hrvat a pogotovo katolik. Nikada se nije odrekao onoga što je i pod cijenu da je prihvatio „lopatu“ kao svoj vrhunac u komunizmu. Ovdje se uključio u hrvatsko društvo – svoju djecu također učlanio – na svetu misu redovito ide kao

što je to radio i prije. Djeca, od prvog do petog, su mu u crkvi bila i ostala. Vjera u Boga i svoju Crkvu su mu uvijek i sada bila na prvom mjestu. Hajd, da mu netko kaže da nije najbolji Hrvat, još nekako, ali da je on slab vjernik, katolik – to nije mogao shvatiti.

Slušajući i dalje onoga brkajliju nije mogao više izdržati i teško što je došao do riječi upita ga pred svima: „Ako si ti tako dobar vjernik hajd izmoli Očenaš?“

Sve društvo je zašutilo očekujući hvalivdžiju da počne moliti. No on umjesto molitve još povišenijim i uvjerenijim glasom reče: „Nisam ja iz Bosne da znam Očenaš“.

Nastade tajac a u srcu čovjeka pojavi se ponos što je baš on iz toga kraja gdje se zna Očenaš i gdje se do molitve drži. Njegov osjećaj bio je osjećaj zahvalnosti tom hvalivdžiji da je još jednom mogao javno posvjedočiti svoju vjeru. Osjetio je da su i oni na suprotnoj strani na čas ispitali svoju savjest.

Stipo Šošić, dušobrižnik

ROSENHEIM – SUSRET MLADIH HRVATA IZ FREISINGA, TRAUNREUTA I ROSENHEIMA

Biti zaljubljen

U organizaciji HKM Rosenheim održan je 14. ožujka susret mladih iz hrvatskih katoličkih misija Freisinga, Traunreuta i Rosenheima, koji je bio domaćinom.

Mladi su se počeli okupljati u ranim popodnevrim satima. Susret je službeno započeo misom u 16,30 sati, koju je predvodio fra Josip Bebić, župnik nje-

mačke župe St. Gabriel u Münchenu. On je u propovijedi pozvao mlade na svakodnevno obraćanje.

Drugi dio susreta zbilo se nakon mise u dvorani Misije, gdje je fra Josip Bebić održao predavanje pod naslovom „Biti zaljubljen“. Oko sedamdeset mladih sudionika i sudionica susreta bilo je oduševljeno i temom i fra Josipovim izlaganjem.

Nakon toga su se svi mladi okrijepili večerom, koju su pripratile vrijedne domaćice rosenheimske zajednice. ■

Predaja

*Na koplju što iz srca strši
Bijela zastava
Predajem se
Tebi
Što me
Svojom ljubavi pobijedi.*

Dalibor Perković

Mladi na susretu u Rosenheimu

Apostol ljubavi

pred ljudima
izabran od sile više
prekidam s crnim temama
ljubeći žabe i pse
konje i ljude
otvaram srce
prskajući emocio
metar, kilometar, vječnost
ja jesam za danas
sutra, budućnost zlatnu
o jedina moćna
s oltara – astrala odaslata
rijekama u oceane
s livadama, po humcima
plavetnilom svoda
ja sam Apostol
koji u ime Svete Ljubavi hoda
pjesme nad pjesmama
u porama i korjenima svjetla
voda, zrak, vatra, prašina
crv crva ljubav
ljubav u krošnjama
na cestama
škiljim u daljinu
cvatem s ljubavlju
rastem
odašiljam svete želje
postelja i krv
bujanje neprestano
ljubav, na kvadrat, kub, na n-tu
moja jedina
i najdraža
razdijeljena
Ljubav Božanska Zvonko Čulina

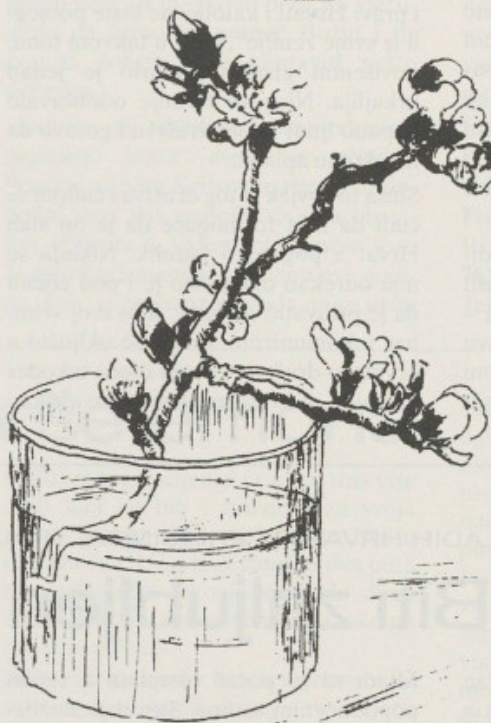
Kako si lijepa, zemljo moja

Snijeg pokriva
moj put
put nade
Ne vodi me nikuda
U daljini čujem
struje žice
tople riječi
Zemljo moja
U srcu
zapretano nadanje
Ne mogu zaboraviti
tvoje obale, doline, ravnicu
Kako si lijepa
u jutarnjoj rosi
Kako si lijepa
u mojim mislima
Raširila si ruke
primaš me
u svoj topli zagrljaj
Zemljo moja Vlasta Jambrak, Stuttgart

Lice moje drage

Na mahovini ležim
Pitomiji od laneta
Bezbržijski od ptica.
Sjena hrasta pada mi na lice
Vjetar pjeva uspavanku.
Lišće na granama, razigrani leptiri
Slijeću mi na kosu.
Sklapam oči i osluškujem:
Disanje trave
Osjećam kako se Zemlja lagano vrti.
Nebom putuju gradovi i sela
I lice moje drage, natopljeno suncem,
Čarobno blješti.
Kao zlatni prsten.

Dalibor Perković,
Mainz

Ljubi!

Ljubi i kad si
neljubljen,
ljubi i kad si
povrijeđen,
ljubi i kad si
ponižen,
ljubi i kad si neshvaćen,
ljubi i kad si
pogažen.
Ljubi i kada drugi
mrze te,
ljubi jer ljubav ruši
prepreke sve.
Ljubi ljude isto
sve,
Voli ih bez
razlike.

Mara Lučić

Uskrsna zora

Sunce prosu zrake
rumene i zlatne
po zemlji svenoj
i ružama rujnim procvjeta
jutarnje
kristalno nebo.
S vrhunaca Kalvarije
vjetar još pjevaše
pjesmu tužnu
o krvi i križu,
žrtvi
i smrti na Golgoti.
Ljubav Božja vječna
pokrenu sile nebeske
i uzdrma koru zemlje,
a zvuk otajstva vječnoga
raskide
verige ropstva smrti.
Golgotaški Mučenik
obasja zemlju sjajem pobjede,
a riječi Njegove
o ljubavi, praštanju i spasenju
zazvoniše vjekovima.
Zadrhtao svemir
od klicanja pobjedničkog,
radosni vrisak nade,
sreće i blaženstva
odjeknu
u ljudskim srcima.
Božanska pjesma
mladog proljeća
i novog života
zaori svemirom cijelim:
„Krist je uskrsnuo!
Slava Bogu! Aleluja!“

Katica Kiš

Noću

Kad bude tamno,
crna noć,
doći ću
milovat' ti lice,
nježno i blago.
Kad bude tamno,
kad nikoga nema.
Kao veo crni
proći ću kroz sobu,
ostavit' ti poljubac.
Noću, kad mirno spavaš,
kad me vani odnesu
vjetar i oluja
u drugi, nepoznati svijet.

Adrijana Rojnica,
Offenbach

Brief des
Delegaten

Begegnung mit Gott und untereinander

Sehr verehrte Leserinnen und Leser der Lebendigen Gemeinde,

als Delegat und als verantwortlicher Redakteur bin ich in der letzten Zeit oft gefragt worden, warum wir die Beilage in deutscher Sprache eingeführt haben und warum mein Beitrag in deutscher Sprache verfaßt ist. Es steht außer Frage, daß die *Lebendige Gemeinde* in erster Linie die kroatischen Leser zu erreichen sucht. Aber wir wollen auch diejenigen Kroaten in Deutschland nicht vergessen, die der kroatischen Sprache nicht in genügendem Maße mächtig sind und dabei denke ich vor allem an die jüngere Generation. Der zweite Grund sind unsere deutschen Freunde, vor allem die deutsche Ortskirche, zu der auch wir gehören und die wir auch über unsere Aktivitäten und Pläne informieren möchten.

Als Delegat besuche ich auch weiterhin, Sonntag für Sonntag, die kroatischen katholischen Gemeinden in Deutschland. Seit meinem letzten Bericht habe ich die folgenden kroatischen katholischen Gemeinden besucht: Gießen, Würzburg, Aschaffenburg, Ulm und Kempten, wo ich die Eucharistie gefeiert und gepredigt habe. Bei allen Unterschieden, die ich während meines Besuches zwischen den einzelnen Gemeinden feststellen konnte, haben doch alle eins gemeinsam: Der Gottesdienst ist für alle eine Begegnung mit Gott und untereinander. In einigen Gemeinden habe ich erfahren, daß sich die Mehrzahl der Gläubigen nach dem Gottesdienst in den Pfarrzentren trifft und beim gemütlichen Beisammensein unter anderem auch verschiedene Aktivitäten der Gemeinde plant.

Am 3.3.1998 fand im Büro der Kroatenseelsorge in Frankfurt die Pastoralbesprechung zwischen dem Delegaten und den Vertretern der Regionen statt. Unsere Themen waren die **Pastoraltagung in Sarajevo vom 14.-17.4.**, für die schon alle organisatorischen Vorbereitungen getroffen

P. Josip
Klarić

sind, das **Jugendtreffen in Offenbach am 2.5.**, für das ebenfalls einige inhaltliche und organisatorische Fragen beantwortet sind: Das Programm für die Eucharistiefeier ist bereits fertig und geeignete Gesprächspartner für die Talk-Show sind ebenfalls gefunden. Alle kroatischen katholischen Gemeinden haben schriftliche Einladungen bekommen und einige haben ihre Jugendlichen zu diesem Treffen bereits angemeldet.

Ein weiterer Tagesordnungspunkt der Pastoralbesprechung war die **Bibelolympiade 1999**. Das Thema der Bibelolympiade lautet „Die Heilige

Dreifaltigkeit“ und es wurde beschlossen, daß die Texte hierfür Ende Oktober oder spätestens Anfang November fertig sein müssen.

Da in diesem Jahr das **Folklorefestival** nicht stattgefunden hat, kam die Frage nach der Zukunft des Folklorefestivals auf. Nach langer Diskussion wurde beschlossen, daß es alle 3 Jahre stattfinden soll und daß alle Folkloregruppen aus den kroatischen katholischen Gemeinden, die sich anmelden, auftreten können.

Am 16.3.1998 fanden auch **regionale Pastoraltagungen** für Bayern in Bad Reichenhall, für Baden-Württemberg 1 in Esslingen, für das Rhein-Main-Gebiet am 18.3. in Frankfurt, für Baden-Württemberg 2 am 23.3. in Karlsruhe und für den Norden am 25.3. in Neumünster statt.

Auf allen diesen Regionalpastoraltagungen wurden aktuelle Themen der jeweiligen Region sowie gemeinsame überregionale Aktivitäten erörtert, wie z.B. die Ministranten- und Jugendpastoral.

Liebe Leserinnen und Leser der *Lebendigen Gemeinde*, ich freue mich schon jetzt auf das Osterfest, daß ich zusammen mit meinen Mitarbeitern in Bosnien-Herzegowina feiern darf, und auf die Pastoraltagung mit den Priestern und Pastoralmitarbeitern aus Westeuropa in Sarajevo. Ich wünsche, daß auch Sie in diesem Jahr, im Kreise ihrer Familie und in Ihrer Gemeinde, ein schönes Osterfest feiern können.

Ich grüße Sie alle bis zur nächsten Ausgabe der *Lebendigen Gemeinde*.

P. Josip Klarić, Delegat

Nebeneinander zu einem Miteinander

Lebendige Gemeinde: Sie haben unlängst die Stelle des Nationaldirektors für die Ausländerseelsorge der Deutschen Bischofskonferenz in Bonn übernommen. Können Sie uns in einigen Worten die Rolle des Nationaldirektors beschreiben?

Dr. Peter Prassel: Dem Nationaldirektor für die Ausländerseelsorge obliegt die Aufgabe der Koordinierung der muttersprachlichen Seelsorge in den deutschen Diözesen, in Abstimmung mit den jeweiligen Ausländerreferenten der Deutschen Bistümer sowie im Einvernehmen mit den Delegaten und Sprechern der Nationen.

Meine Zustimmung zum Einsatz eines Missionars erfolgt nach Vorlage der Präsentationsurkunde der heimatlichen Bischofskonferenz gemäß den Pastoralen und rechtlichen Richtlinien für die Ausländerseelsorge der Deutschen Bischöfe vom 25. 9. 1986. Gleichzeitig ist der Nationaldirektor auch Sekretär der Kommission für Migrationsfragen der Deutschen Bischofskonferenz.

L.G.: Unter den sieben Millionen Ausländern in Deutschland befindet sich auch eine beträchtliche Anzahl ausländischer Katholiken. Gibt es Statistiken über deren Zahl und die Herkunftsländer?

P.P.: Es gibt gegenwärtig ca. 2 Mio. Katholiken aus weit über 100 Herkunftsländern, die derzeit von 540 Priestern in ca 600 Gemeinden betreut werden. Die Personal- und Sachkosten werden von den deutschen Bischöfen getragen.

Eigene Kirchenbücher über die fremdsprachigen Katholiken werden in den jeweiligen Diözesen geführt, die statistische Angaben über deren Anzahl und die Herkunftsländer enthalten.

In Deutschland gibt es gegenwärtig ca. 2 Mio. Katholiken aus über 100 Herkunftsländern, die derzeit von 540 Priestern in ca. 600 Gemeinden betreut werden.

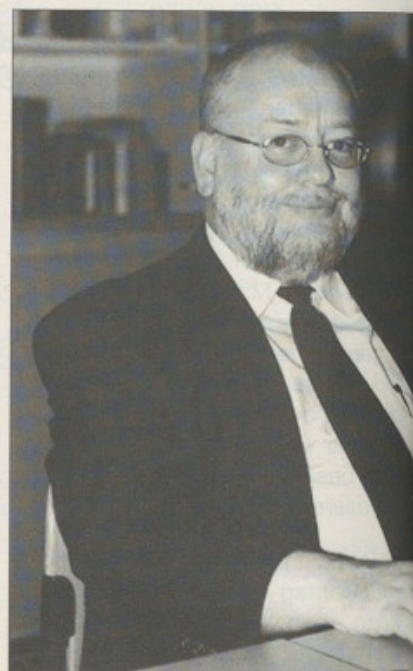
Die Einrichtung von Missionen hat sich bewährt

L.G.: Die größten Gruppen ausländischer Katholiken in Deutschland, wie z.B. diejenigen der Italiener, Spanier, Portugiesen, Kroaten und einige weitere kleinere Volksgruppen, organisieren sich in katholischen Missionen, in denen gewöhnlich ein Priester ihrer Nationalität die pastorale Sorge trägt. Inwiefern ist eine derartige Organisation in nationale bzw. sprachliche Gemeinschaften innerhalb der katholischen Kirche in Deutschland von Erfolg gekrönt bzw. hat man dadurch die erhofften Resultate erreicht?

P.P.: Die Einrichtung von fremdsprachigen Missionen im Raum der katholischen Kirche hat sich bewährt. Dank der Bereitstellung von Räumen in den jeweiligen fremdsprachigen Missionen können sich die unterschiedlichen muttersprachlichen Gruppen treffen, um ihre Identität und die Kommunikation untereinander zu pflegen. Somit geht die Ortskirche auf die Grundbedürfnisse der Menschen nach Beheimatung und Solidarität auf eine Weise ein, wie sie die territorialen deutschsprachigen Gemeinden allein nur schwer leisten können.

Durch Glaubensverkündung, Kathese und Feier der Gottesdienste in der Muttersprache haben die Migranten in den katholischen Missionen Orientierung, Rückhalt und Lebenshilfe erfahren, was ja Aufgabe von Seelsorge ist.

L.G.: Welches sind zur Zeit die größten Probleme in den ausländischen Missio-

nen? Hierbei interessiert uns besonders die Lage in den kroatischen katholischen Missionen in Deutschland.

P.P.: Problematisch erweist sich zur Zeit die Neubesetzung von vakant gewordenen Missionen. Obwohl die Delegaten und Sprecher der Nationen stets bemüht sind geeignete Missionare zu gewinnen, sind die Kirchen der Herkunftsländer – aufgrund des dort herrschenden Priestermangels – nicht immer in der Lage, Missionare für die muttersprachliche Seelsorge im Ausland freizustellen.

Dies betrifft – Gott sei Dank – nicht die katholische Kirche in Kroatien. Mein Dank gilt Herrn Nationaldirektor Msgr.

muß immer mehr ander werden

Die Einrichtung von Missionen hat sich bewährt. Schwierigkeiten: Priestermangel, Diasporasituation, Arbeitslosigkeit... Perspektive für eine gelungene Integration. Im Herbst '98 ein erster Entwurf über die Restrukturierung der Missionen auf überdiözesaner Ebene.

Msgr. Dr. Peter Prassel,
Nationaldirektor
für die Ausländerseelsorge

Vladimir Stanković, Kroatische Bischöfliche Kommission für Migration, sowie den Franziskanerprovinzen in Kroatien, die für die kontinuierliche Besetzung der kroatischen katholischen Missionen in Deutschland Sorge tragen. Ein weiteres Problem ist die Diasporasituation der muttersprachlichen Gemeinden, die eine große Herausforderung für die jeweiligen Missionare darstellt.

Ferner sehen sich die Missionare mit dem Problem der zunehmenden Arbeitslosigkeit unter den Landsleuten konfrontiert. In enger Zusammenarbeit unter anderem mit den Beratungsdiensten des Caritasverbandes werden Rat

und Hilfe angeboten, um die Probleme zu bewältigen, die das Leben in der Fremde allgemein mit sich bringt.

Wechselseitige Bereicherung

L.G.: Haben die ausländischen Missionen, also auch die kroatischen Missionen, sich erfolgreich in die Ortskirche integriert?

P.P.: Die vielen ermutigenden Beispiele eines gelungenen Miteinanders von deutschen und fremdsprachigen Seelsorgern/Missionen vor Ort zeigen eine Perspektive für eine gelungene Integration, die bei Wahrung und Pflege der eigenen Identität Wege eröffnet für eine wechselseitige Bereicherung und für eine gemeinsame Gestaltung des Gemeinwesens im kirchlichen und gesellschaftlichen Bereich.

Es darf allerdings nicht übersehen werden, daß Ortsgemeinden und fremdsprachige Gemeinden bisweilen auch nur nebeneinander stehen. Um den Herausforderungen von morgen gerecht zu werden, muß dieses Nebeneinander immer mehr zu einem Miteinander werden. Vielleicht dadurch, daß kroatische Pfarrer neben der Seelsorge an ihren Landsleuten eine deutsche Pfarrei mitübernehmen; vielleicht dadurch, daß deutsche Pfarrer kroatische Missionen vor Ort mitbetreuen.

L.G.: Wie sieht die Perspektive der ausländischen Missionen in Deutschland aus? Einige Bistümer haben bereits Pläne zur Restrukturierung der Missionen entworfen. Werden die Entscheidungen darüber von den einzelnen Bistümern getroffen oder werden diesbe-

züglich Richtlinien seitens der Bischofskonferenz vorgelegt?

P.P.: Es stimmt, daß einige Bistümer bereits Pläne zur Neustrukturierung der Missionen entworfen haben. Diesbezüglich bin ich im engen Kontakt mit den zuständigen Ausländerreferenten.

Ausschlaggebend sind immer noch die Pastoralen und rechtlichen Richtlinien für die Ausländerseelsorge der deutschen Bischöfe vom 25.9.1986. Die Grundsatzentscheidung trifft – sofern es andere oder neue Richtlinien geben soll – die deutsche Bischofskonferenz.

Auf überdiözesaner Ebene beschäftigt sich ebenfalls eine AG aus Ausländerreferenten, Delegaten und Sprechern unter meiner Federführung mit dieser Problematik.

Ich hoffe, daß im Herbst '98 ein erster Entwurf vorliegt.

L.G.: Ohne zu zögern haben Sie unsere Einladung zur Teilnahme an der Pastoraltagung im April dieses Jahres in Sarajevo angenommen. Ist Sarajevo auch für Sie eine Art Herausforderung?

P.P.: Ich freue mich daran teilzunehmen. Es wird eine willkommene Gelegenheit sein, den Priestern, Schwestern und Laien sowie den Verantwortlichen der Kirche in Bosnien und Herzegowina und Kroatien für ihren Einsatz und ihre pastoralen Bemühungen zum Wohle der kroatischsprachigen Katholiken in Deutschland zu danken und von ihnen zu lernen. Denn nur gemeinsam können wir die Zukunft unseres Glaubens sichern.

Herzlichen Dank für dieses Gespräch. Die Fragen stellte: P. Anto Batinić, Chefredakteur

...still got the blues...

Von Blues-Musikern heißt es, *they play what they are, blue*, und zwar im Sinne von „traurig“: Blues erinnere an die Sklaverei und treibe die Tränen in die Augen.

Haben Sie gewußt, daß die musikalische Gattung des Blues hergeleitet wird aus dem englischen *blue devils* (blaue Teufel) und daß *blue* (blau) hierbei symbolisch für bedrückte bzw. depressive Stimmung steht? Der englische Phraseologismus „*have/get the blues*“ läßt sich dementsprechend übersetzen mit „die Blauen haben/bekommen“, was soviel heißt wie „traurig, niedergeschlagen sein/werden“.

Von Blues-Musikern heißt es, *they play what they are, blue* (sie spielen was sie sind, *blue*), und zwar im Sinne von „traurig“: Blues erinnere an die Sklaverei und treibe die Tränen in die Augen. Nachkommen der Sklaven in Amerika sagen noch heute, *we are the blues* in der doppelten Bedeutung „wir sind der Blues“ und „wir sind die Bedrängten, Unterdrückten“. Ebenso heißt es, das Wasser des Ozeans habe sich „blau“ gefärbt, als sie aus Afrika als Sklaven verschleppt worden sind. In der Musik erinnert außerdem noch die für den Blues und ihm verwandte Gattungen relevante verminderte *blue note* an die symbolische Bedeutung dieser Farbe. George Gershwin greift diese Bedeutung auf für den Titel seiner *Rhapsody in blue*.

Die symbolische Funktion „traurig“ der Farbe blau im Englischen steht innerhalb der europäischen Sprachen jedoch isoliert da. Eine niedergeschlagene Gemütsverfassung läßt sich in anderen Sprachen eher durch die Farben schwarz und grau beschreiben, während mit blau in erster Linie Treue, aber auch Sehnsucht und Ferne assoziiert werden. Die Farbe blau symbolisiert natürlich auch Kälte und

es ist ebenfalls bekannt, daß sich längeranhaltender Kälteeinfluß auf das Gemüt niederschlagen kann. Wenn Sie beispielsweise in der letzten Zeit, ohne nennenswerten Grund, auch eine gewisse bedrückte oder gar depressive Stimmung verspürt haben oder noch verspüren, so könnte das unter anderem auch daran liegen, daß der triste Winter sich noch immer nicht so recht von uns verabschieden will und die warme Winterjacke noch einige Zeit unser treuer Gefährte durch die kalte Jahreszeit sein wird. Aber der Frühling, der laut Kalender am 20. März begonnen hat, gibt uns bereits, obgleich noch etwas zaghaft durch erste Anzeichen seine Ankunft kund. Der morgendliche, wenn auch noch etwas zurückhaltende, fröhliche Gesang der Vögel, erste Blütenknospen und hier und da ein Fleckchen Grün inmitten des Graus und der winterlichen Kälte, sie sind Zeichen des neu aufkeimenden Lebens, des Erwachens nach dem langen Winterschlaf. Der Frühling bringt Wachstum, er wird gleichgesetzt mit Neuanfang und Jugend und die Farbe grün, die in der Natur dieser Jahreszeit dominant ist, symbolisiert Hoffnung. In der christlichen Symbolik verbindet sich mit ihr die Auferstehung und das ewige Leben. Auch die liturgische Farbe grün als Sinnbild des Heiligen Geistes ist in den Zusammenhang der Lebenssymbolik zu stellen.

Bleibt also nur noch zu hoffen, daß der Frühling recht bald die „blauen Teufel“ vertreibt und uns auch in diesem Jahr mit Kraft und Freude aufs neue belebt.

Antonija Tomljanović

FRANKFURT-CITY-
SEELSORGE

Offene Tür

„Wenn es dir gut tut, dann komm.“ In der Fastenzeit sind wir gefragt, unser Leben und unseren Glauben neu zu überdenken und Wege der Erneuerung zu suchen. Wir sind der Überzeugung, daß ein seelsorgerisches Gespräch in vielen Lebenslagen helfen kann. So zum Beispiel im Leben, im Glauben und in der persönlichen Auseinandersetzung mit Gott und der Kirche.

Liebfrauen hat seit einigen Tagen im Rahmen der City-Seelsorge für alle eine weitere *Offene Tür*, das Gespräch im Turmzimmer. An vier Tagen in der Woche, von 16.00 bis 20.00 Uhr, stehen Priester, Ordensleute und Laien zu einem individuellen Seelsorgegespräch zur Verfügung. Jeweils eine Stunde nehmen sich die Mitarbeiter in der City-Pastoral Zeit, hören einfach zu und suchen mit Ihnen nach Wegen und Lösungen. Im Turmzimmer sind, nach vorheriger Anmeldung (auch anonym), folgende Mitarbeiter für Sie da:

Pfarrer Klaus Greef, ehem. Stadtdekan von Frankfurt;

Sr. Dolores Haas, Franziskanerin;

Frau Ingrid Noll, Mutter von drei Kindern und berufstätig;

P. Ralph Deucker, Theologe und Pastoralpsychologe;

Frau Eva-Maria-Denner, Pastoralreferentin der Domgemeinde;

Dr. Robert Nandkisor, Domkaplan; und die Kapuziner P. Erich, P. Kilian, P. Arno.

Schon vor 402 Jahre: ein Wörterbuch in 5 Sprachen, darunter auch kroatisch

Die Integration in Europa ist keine neue Erfindung. Bestrebungen gab es auch früher, aber es gab und gibt immer noch Sprachprobleme, die eine Verständigung erschweren. Heute, dank der Schulen, der Technik, der Elektronik und einer Schar von qualifizierten Dolmetschern und Übersetzern, spürt man die sogenannten „Sprachbarrieren“ kaum noch. Aber wie war es früher?! Man versuchte sich zu helfen so gut wie es ging.

Die Kaufleute der kroatischen Stadt Dubrovnik in Dalmatien waren als sehr clevere Geschäftsleute bekannt. So handeln sie u.a. mit Italien, Deutschland, Ungarn usw. Um sich verständigen zu können haben sie viele mehrsprachige Wörterbücher herstellen lassen. So entstand auch das mehrsprachige Wörterbuch (Multilingual Dictionary) des Kroaten Faust Vrančić (1551–1517), der als Vater der kroati-

schen Lexikographie gilt und in Europa anerkannte Pioniertaten in dieser Hinsicht vollbrachte.

Sein „Wörterbuch der fünf adligsten europäischen Sprachen“ (lateinisch, italienisch, deutsch, kroatisch und ungarisch) wurde bereits vor 402 Jahren in Venedig 1595 von Nicole Moretti gedruckt (195 Jahre vor der Geburt des Serben Vuk Stefanović Karadžić der als Vater der serbischen Sprache gefeiert

FRANKFURT

Proslava blagoslova i otvorenja novoga hrvatskog katoličkog centra

Novi HKC blagoslovit će 25. travnja nadbiskup Josip Bozanić i biskup Franz Kamphaus

Kao što smo najavili u prošlom broju, svečani blagoslov i otvorenje novoga Hrvatskog katoličkog centra u Frankfurtu (Rüsterstr. 5) bit će u subotu 25. travnja 1998. Obred svečanog blagoslova predvodit će zagrebački nadbiskup mons. Josip Bozanić, a svečano otvorenje mjesni limburgski biskup dr. Franz Kamphaus. Svečanost započinje u 10.30 sati ispred centra prigodnom akademijom koju izvedu članovi naše zajednice: mješoviti crkveni zbor i dječji zbor, klapa „Ferali“ i folklorna grupa „Ensemble Croatia“.

Poslije akademije imamo „pučko veselje“ sa zabavom pjevačkih i folklornih grupa: braće Tolić iz Bischofsheima, VIS mladih „PAX“ iz Frankfurta i grupe „Evergreen“ iz Zagreba do 19.00 sati. Večernji koncert od 19.00 do 23.00 sata izvodi Kićo Slabinac sa svojim sastavom.

Hrvatski vjeroučenici sa svojim vjeroučiteljima ispred novog HKC u Frankfurtu

Za dan otvorenja Centra bit će cijela ulica Rüsterstraße zatvorena za promet i na raspolaganju za slavlje. Duž ulice bit će štandovi koji će nuditi različita jela i specijalitete kao pića i kolače. Za tu prigodu smo pozvali sve domaćice naše velike zajednice u Frankfurtu i na području Taunusa da pripreme i donesu kolače. Ovom prigodom pozivamo i

čitatelje *Žive zajednice* da i oni prisustvuju ovom našem slavlju.

U nedjelju 26. travnja svečanu pontifikalnu misu za Hrvate predvodit će zagrebački nadbiskup mons. Josip Bozanić u katedrali u 12.00 sati. Pjevat će crkveni mješoviti zbor hrvatske katoličke zajednice u Frankfurtu.

P. Leo Delaš, župnik

Misa za fra Vjeku Čurića

U frankfurtskoj katedrali sv. Bartolomeja slavljen je 8. ožujka misa zadušnica za fra Vjeku Čurića, hrvatskoga misionara iz Bosne, koji je 31. siječnja mučki ubijen u Ruandi. Misu je predvodio i propovijedao fra Petar Anđelović, provincijal Bosne Srebrene, a suslavili su fra Leo Delaš, voditelj HKM Frankfurt, fra Drago Perković, župnik iz fra Vjekine rodne župe Osove kod Žepča, i fra A. Batinić. Provincijal Anđelović je u propovijedi govorio mnoštvu vjernika o pokojnom fra Vjeku, a svoj govor je potkrijepio primjerima i svjedočenjima mnogih ljudi koje je susreo za vrijeme posjeta Ruandi i Ugandi. Pod misom je pjevao misijski zbor, kojim su ravnali sestra Pavlimira Šimunović i dr. Josip Lucić. ■

Bosanski franjevački provincijal Petar Anđelović predvodio je misu u frankfurtskoj katedrali za pokojnoga fra Vjeku Čurića. Koncelebrirali su fra Leo Delaš, fra Drago Perković i mladi dominikanac iz Fribourga

ULM – ODLAZAK VLČ. BOSILJKA RAJIĆA

Bosiljko, pozdravi Sarajevo!

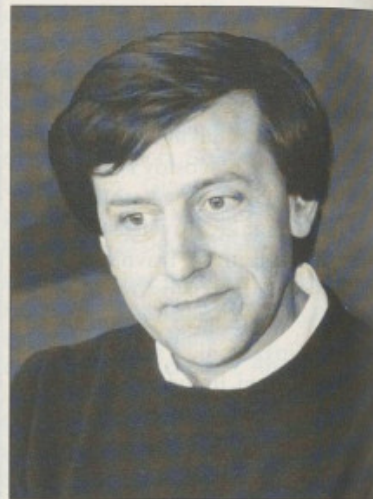
Nakon 12 godina vođenja Misije u Ulmu vlč. Bosiljko Rajić se oprostio od svoje zajednice, jer odlazi na dužnost predsjednika Caritasa BiH u Sarajevo. Svečana misa i oproštajna priredba.

Četvrta je korizmena nedjelja u Ulmu bila u istinskom korizmenom ozračju, pa i više od toga. Pod središnjom misom u 12 sati, u crkvi i dvorani St. Georg, od svojih vjernika se oprostio vlč. Bosiljko Rajić, koji je 12 godina vodio Misju u Ulmu. Koncelebriranu misu predvodio je vlč. Rajić, a propovijedao je msgr. Jürgen Adam, referent za strance u biskupiji Rottenburg-Stuttgart. On je tom prigodom u ime biskupije i biskupa W. Kaspera zahvalio vlč. Rajiću na požrtvornom radu u biskupiji. Istodobno je novim voditeljem Misije proglasio vlč. Iliju Krištića, višegodišnjeg duhovnog pomćnika u toj zajednici. Fra Josip Klarić, delegat za hrvatsko dušobrižništvo u Njemačkoj, također je zahvalio vlč. Rajiću, poželjevši mu Božji blagoslov i uspjeh na novoj dužnosti predsjednika Caritasa BK BiH u Sarajevu, a vlč. Krištiću uspješno daljnje vođenje hrvatske katoličke zajednice u Ulmu. U koncelebriranoj misi sudjelovalo je nekoliko svećenika, mjesni župnik gosp. Thomas Keller, vlč. Luka Lucić iz Rottweila, vlč. Ivica Komadina iz Reutlingena, fra Anto Batinić iz Frankfurta, voditelj Slovenske katoličke misije i

drugi. Misu je pjevao mješoviti misijski pjevački zbor pod ravnanjem gosp. Marijana Makara.

Poslije mise je u župnoj dvorani St. Georg vlč. Bosiljku prireden oproštaj. Prigodnim govorima, punim zahvalnosti i priznanja, od Bosiljka su se oprostili vlč. Krištić, župnik Keller, dekan Kaup, predstavnik grada Gerhard Werner, vlč. Luka Lucić, a zatim voditelj ulmskog Caritasa, gospoda Marko i Boštjan Dvoržak, gospoda Vanja Bašić, predstavnik mladih i nastavnica Hrvatske dopunske škole. Misijska folklorna skupina „Tančec“ izvela je ples „Slavonija“ i pjesmu „Dobra večer, dobri ljudi“. Gosp. Werner predao je vlč. Rajiću medalju grada Ulma, a voditelj Caritasa iz Ulma darovao mu je poznatog „Ulmskog vrbca“. Mlada glazbenica gospoda Marijana Zovko, „prvi glas Misije“, otpjevala je uz gitaru pjesmu „Tebi vjerujem“ i time zahvalila vlč. Bosiljku što joj je pomogao snimiti njezinu prvu kazetu duhovnih pjesama pod nazivom „Tebi gori svijeća“.

Nazočnima se nakratko obratio i gosp. Zdenko Rajgl, predstavnik

Vlč. Bosiljko Rajić napušta HKM Ulm nakon dvanaest godina djelovanja i preuzima dužnost predsjednika Caritasa BiH

ministarstva povratka i useljništva, koji je s kolegom gosp. Ivanom Zebom tih dana poslovno boravio u nekoliko njemačkih gradova. Na koncu je zbor otpjevao „Falu“, a vlč. Bosiljko Rajić, vidno ganut, zahvalio je svim članovima Misije i svim nazočnima na podršci i suradnji, uz obećanje da dobrotu naših ljudi iz Ulma nikada neće zaboraviti.

A.B.

Folklorna skupina HKM Ulm „Tančec“ zahvalila je vlč. Bosiljku pjesmom i plesom

Gđa Marijana Zovko otpjevala je pjesmu „Tebi vjerujem“, koja se nalazi na njezinom prvom albumu „Tebi svijeća gori“

DARMSTADT

Fašing pa duhovna obnova

Članovi HKM Darmstadt proslavili su 21. veljače fašing. Plesalo se, sviralo i pjevalo. Neki su se sakrili iza maski, pa ih nismo mogli prepoznati. I stariji i mlađi dali su sebi oduška u našem zajedničkom pokladnom veselju. Kole je ponovno izvrsno svirao i pjevao.

Nakon pokladne zabave uslijedila je duhovna obnova, i to od 25.2. do 1.3., a vodio ju je dr. fra Toni Vučković, rektor makarske Franjevačke bogoslovije. Dr. Vučković je u večernjim satima držao predavanja u Darmstadtu i Bensheimu, a sa sljedećim temama: „Čovjek je postao od praha i ponovno će postati prah“, „Dobri Otac – izgubljeni sin“, „Čudo ili znak“, „Oprostiti – koliko puta?“, „Trostruka napast: Isus u pustinji i post“. Misao vodilja svih predavanja bila je dostojanstvo čovjeka, koje mu je podario Bog. Zlo i grijeh udaljuju čovjeka od Boga, pa se stoga valja okrenuti, obratiti, Bogu, te oprostiti bližnjemu. Posjetitelji duhovne obnove, kojih je bio znatan broj, bili su vrlo aktivni na predavanjima.

N.B.

Duhovnu obnovu u HKM Darmstadt vodio je dr. fra Toni Vučković

Proslavi fašinga u Darmstadtu najviše su se obradovali djeca i mladi

BERLIN

„Izgubljen i nađe se“

Ovogodišnji Bußgang – pokornički hod berlinskih katolika bio je u subotu, 21. ožujka. Slavio se pod motom „Izgubljen i nađe se“. To su riječi iz evanđelja četvrte korizmene nedjelje. Pokornička bogoslužja obavljala su se u crkvama sv. Bonifacija i sv. Klementa. U crkvi sv. Klementa pretežno su bili okupljeni Hrvati, a bilo je i vjernika drugih naroda. Bogoslužje na njemačkom i hrvatskom jeziku predvodio je fra Jozo Župić. Prije bogoslužja koje je počelo u 18,30 sati vjernici su imali prigodu za sv. ispovijed i to na njemačkom i hrvatskom jeziku. Ispovijedao je njemački svećenik, te dvojica hrvatskih dušobrižnika: fra Ivan Škopljanac Mačina i fra Ante Marković. U 18,45 krenula je procesija s velikim križem prema bazilici sv. Ivana. Preko dvadeset muškaraca neizmjenično su nosili teški križ. Među nositeljima je bio i opunomoćeni veleposlanik RH u Berlinu gosp. Ilija Lukanović, inače praktični vjernik. Kod crkve sv. Bonifacija priključili su se vjernici Nijemci i

ostali vjernici katolici. U 20 sati započelo je euharistijsko slavlje u bazilici sv. Ivana. Slavlje je predvodio berlinski pomoćni biskup Wolfgang Weider. Preko 1500 vjernika katolika iz različitih naroda koji žive u Berlinu slavili su Boga pjesmom i molitvom na različitim jezicima u godini Duha Svetoga.

„Cesarice“

U nedjelju, 22. ožujka u 10 sati preko njemačke mise koja se slavila u bazilici sv. Ivana, pjevao je djevojački zbor

„Cesarice“ iz HKM Berlin. Pod vodstvom fra Jozu Župića pjevale su sv. misu i misne pjesme na latinskom, njemačkom i hrvatskom jeziku. Župnik bazilike dr. Nikolaus Timpe srdačno je zahvalio djevojkama, vjernici su im oduševljeno zapljeskali i prikupili kolektu za jednu od srušenih crkava u Hrvatskoj. Nakon mise počašćene su kolačima, kavom i čajem.

Pred kraj mise u crkvi se pojavio i pravoslavni svećenik Dragan Sekulić koji je došao na poziv njemačkog župnika. Fra Jozi je poklonio ikonu „Anđeo naviješta Isusovo uskrsnuće“. Jozo Župić

GAGGENAU

Izlet u domovinu

Hrvatska kulturna zajednica organizira studijsko putovanje u domovinu od 20.5. do 27.5. o.g. Cilj nam je upoznati priobalni dio domovine od Rijeke na sjeveru do Zadra na jugu, uključujući i otoke Rab, Pag i Ugljan. Cijena putovanja autobusom, šest

noćenja s polupansionom te raznoraznih ulaznica, iznosi 450 DM.

Sve dodatne informacije možete dobiti na telefon: 072 25/765 52 ili 072 25/98 31 00, te putem faxesa: 072 25/98 31 09.

Ankica Šojat, predsjednica

STUTTGART

Složna braća Karatović

Četiri brata i jedna sestra žive u Zagrebu, četiri sestre u Beču a još jedna u Slavonskom Brodu, te jedan brat u Stuttgartu. Ne povezuje ih samo srodstvo, nego i zajednička ljubav prema nogometu, te jaka vjera.

Stuttgart: „Kad se složna braća slože, pa da vidiš što se može!“. Ta modificirana narodna izreka pogađa u srž obitelj Karatović, obitavanjem podijeljenju na dva grada, Stuttgart i Zagreb. Malo ima Hrvata u Stuttgartu koji ne poznaju peteročlanu obitelj Karatović. Glava obitelji Drago vodi 12 godina nogometnu momčad „Tomislav“ koja zastupa boje Hrvatske katoličke misije Stuttgart. Mama Ana pjevala je dugo u crkvenom zboru iste Misije, dok su djeca sudjelovala u aktivnostima Misije: Renata (28) plesala u folklornoj sekciji, Daniel (26) igrao nogomet za ekipu „Tomislav“, a Katarina (23) pjevala u dječjem zboru. Naravno, sve se to odigravalo dok je cijela obitelj Karatović iz Stuttgarta bila mlada, zdravija i dok je imala na raspolaganju više vremena. Od svih je najaktivniji ostao Drago Karatović koji 12 godina uspješno vodi misijski nogometni tim „Tomislav“ i njegov sin Daniel, sada student, koji između jednog i drugog semestra nađe malo vremena da se posveti svom hobi – nogometu.

Nogomet je vodeći motiv ovog napisa koji na poseban način veže cjelokupnu obitelj Karatović, ne samo ovu u Stuttgartu već i četvero ostale braće iz Zagreba, te šest sestara Karatović od kojih četiri žive u Beču, jedna u Zagrebu i jedna u Slavonskom Brodu. Većina ih je oženjena i udana pa s djecom čine još većom ovu ionako veliku obitelj. Na ovom mjestu nameće se samo od sebe pitanje, koje braća Karatović često čuju – slaže li se ova velika obitelj?

Kako se ne bi mogla slagati, braća i sestre?! Nama je to čudno pitanje, kako se ne bismo mogli slagati, odgovara Pero Karatović, „glasnogovornik“ obitelji. Mi smo tako odgojeni u vjeri. To je nepojmljivo da brat s bratom ne razgovara. To nije vjerski. Mi smo svi praktični vjernici od malih nogu. Živjeli smo u Slavoniji u ono vrijeme kad vjernici nisu bili na dobrom glasu i kad se nije rado gledalo na one koji odlaze u crkvu. Nama djeci Karatović podrugivali su se rugaljkom „bogomoljci“. Nas je bilo puno djece raznog uzrasta da je u svakom razredu naše škole bio po jedan Karatović. Bili smo i ministranti. Pone-

kad su znala za oltarom ministrirati samo braća Karatović. Vjera nas je podigla, vjera nas prati, u vjeri živimo jer život nema smisla bez vjere. Ali nas veže i zajedničko poduzeće „Karatović“ u kojem su zagrebačka braća zaposlena, nas veže i nogometna momčad „Karatović“ za koju igramo nas petero braće i sin brata Drage iz Stuttgarta, Daniel.

Navelikom dvoranskom malonogometnom turniru u Stuttgartu 22. veljače, kojeg je organizirao klub Croatia/Zagreb iz Stuttgarta, imali smo prilike vidjeti na djelu braću Karatović u ulozi nogometne ekipe. Drago Karatović uspješno je vodio mladu momčad HKM Stuttgart „Tomislav“, koja je u konkurenciji 16 aktivnih klubova osvojila po treći put turnir i veliki prijelazni pehar. Potom se Drago Karatović povukao s menadžerske klupe u svlačionicu i obukao dres nogometne ekipe braće Karatović da bi u konkurenciji 6 ekipa „veterana“ osvojio – pogodite što!? Pa naravno, prvo mjesto! No to nije bilo dovoljno za ovu složnu braću, pa su još jednom na zadovoljstvo mnogobrojne publike izašli na parket da omjere snage s ekipom svećenika koje je predvodio temperamentni i popularni fra Marinko. Da li poradi umora ili privrženosti crkvi, braća Karatović bila su „samilosna“ pa je ova egzibicijska utakmica završila neodlučnim rezultatom 4:4. Publika je od srca zapljeskala svećenicima i složnoj i uspješnoj braći. Pero Karatović bio je poslije nastupa obitelji u Stuttgartu posebno govorljiv:

– Mi nismo obiteljska reprezentacija niti klub. Jedan naš brat živi od 69. godine u Stuttgartu, a četverica u Zagrebu. Pošto je naš brat aktivan u HKM Stuttgart i klubu Croatia/Zagreb, organizator nas uvijek poziva na turnir na kojem igramo nas četverica iz Zagreba, brat Drago i njegov sin Daniel iz Stuttgarta. Igramo često na turnirima. Bili smo tri puta u Stuttgartu, dva puta u Beču, a nastupamo i u Zagrebu, ponekad kao atrakcija, a ponekad postignemo zapažene rezultate. Brinemo se i za publiku koja nas prati od turnira do turnira. Nažalost teško je okupiti cijelu obitelj. Prošle godine uspjelo nam je to u Beču gdje su uz nas petero braće bile i naše

supruge, a uz šest sestara i njihovi muževi. Organizator turnira bio je pre-zadovoljan brojnom publikom.

Mi smo sretni u Stuttgartu. Sretni radi sportskog uspjeha, sretan je i brat posjetom četiri brata. Organizacija turnira je odlična, igra svih momčadi fer i prijateljska, a publika kako nas je primila – predivno. Jedino žalimo da nisu mogle doći naše sestre.

Moram priznati, uspjeh smo očekivali. Uigrana naša momčad jer igramo dosta dugo zajedno. Hvala Bogu, imamo i mnogo godina. Igramo aktivno i u Zagrebu jer nogomet nam je hobi i ljubav. Zapravo igrali smo aktivno dok smo bili mladi. Sad smo se posvetili malom nogometu. Ja sam osobno bio prvi predsjednik malonogometnog Saveza Hrvatske 1981./1982. godine kad je formiran prvi takav Savez. Mi Karatović smo zapravo pioniri malog nogometa, moglo bi se reći. A sad smo veterani! Najstariji brat Drago iz Njemačke je 45. godište, drugi Ante je 47. godište, on je već djed, a najstariji Drago je upravo jučer čuo sretnu vijest da će postati djed. Mi ostali smo mladi, reče Pero, pa se šeretski nasmije uz daljnje nabranjanje godina rođenja veteranske momčadi.

Obitelj Karatović je vrlo ponosna i na svoje poduzeće u Zagrebu s 26 uposlenih koje uspješno vode četiri brata. U obitelji njeguju zajedništvo preko sporta, posla i vjere. Svaki prvi vikend u mjesecu u godini u obiteljskoj kući u Zagrebu okupi se velika obitelj Karatović. Otac više ne živi pa je mama Karatović preuzela ulogu obiteljske starješice. Spomenutog dana oko nje se okupi desetero djece, 26 unučadi i desetak snaha i zetova.

Konstatirajmo da je najstariji brat obitelji Karatović, Drago iz Stuttgarta aktivan član HKM Stuttgart u kojoj je našao sadržaj života u organizaciji i radu poslije teškog i mukotrpnog dnevnog posla. Potpora u vjeri, bratska sloga u sprezi sa srećom, recept je uspjeha (nogometnog u Stuttgartu) ove brojne hrvatske obitelji. „Glasnogovorniku“ obitelji, Peri Karatoviću nije preostalo ništa drugo nego da prisnaži: – Da, to je to, to je sadržaj, to je smisao života!

Ivan On

STUTTGART

Tečaj za brak i seminar za žene

Od 4.-8. ožujka u Hrvatskoj katoličkoj misiji Stuttgart održan je 18. tečaj za ženidbu koji su pohađala 23 mlada para.

Predavanja kroz pet večeri održali su: psiholog Zrinka Lučić-Vrhovac, liječnik dr. König, bračni parovi Jeleč i Kružić te svećenik-voditelj tečaja fra Marinko Vukman.

Kroz pet večeri predavači su kroz predavanja i diskusiju željeli mlade što bolje pripremiti za važnu životnu odluku – za kršćansku ženidbu.

Prema zaključku regionalne pastoralne konferencije za hrvatske katoličke misije u biskupiji Rottenburg-Stuttgart trebao bi Odbor za žene u svim hrvatskim misijama ove biskupije organizirati susrete s temom: Isus razgovara sa ženom Samarijankom. Kakvo značenje ima Isus za ženu koja se nalazi na putu u treće tisućljeće! Što nam govori Isusov susret sa ženom Samarijankom? Ovakvi susreti održani su dosad u 7 misija, a 15.3. održan je i u Hrvatskoj katoličkoj misiji Stuttgart, a vodile su ga gđa Stanika Vidačković, gđa Barbara Waidinger i s. Nevenka Tadić. Na susretu je sudjelovalo oko 150 žena. Svrha ovih susreta, istaknula je gđa Vidačković u svojem predavanju pod naslovom „Isus susreće ženu“, jest uspostavljanje veze između

Jazz grupa HKM Stuttgart u akciji

pojedinih evandeoskih izvješća i osnovnih iskustava našeg svakidašnjeg života. Nas posebno zanimaju Isusovi susreti sa ženama. U Novom zavjetu susrećemo mnogo ženskih likova, ali nema nigdje govora o ženi kao takvoj. Nema nijedne Isusove riječi o ženi, o njenom dostojanstvu, kao ni o njezinu mjestu i ulozi u društvu. Isus ne nastupa kao reformator postojećeg židovskog društva i socijalnih struktura. On donosi jedinstvenu eshatološku poruku koja je jednako upućena svakom čovjeku i koja čovjeka stavlja u nov odnos prema Bogu. Jednako poziva sve na slobodu djece Božje što su posebno osjetili obespravljeni ljudi s ruba društva, a među njima su bile i žene.

Svoje izlaganje predavačica je završila konstatacijom da „svaki vjernik, koji zna što žene znače za konkretan kršćanski život u crkvenoj zajednici, za odgoj novih naraštaja i za podržavanje duhovnih snaga u strpljivosti i požrtvornosti, rado će priznati da se ne možemo nadati nikakvom pravom uspjehu proslave dvijetisućitog jubileja, ukoliko se za tu proslavu ne oduševi i dostojno ne pripreme žene! Crkvi su potrebne uzorne žene koje će svojim životom jasno pokazivati što znači biti kršćanin i kao kršćanin u svijetu djelovati.“

Nakon kratkog i konkretnog predavanja bio je rad po grupama, a ovaj trosatni susret završen je Službom riječi i domjenkom kojeg je priredilo osoblje Misije. ■

nička ekipa „NK Tomislav“ HKM Stuttgart i braća Karatović

HANAU

Pomoć Cetingradu

Župna zajednica Marijina uznesenja u Cetingradu započela je po četvrti put graditi svoju crkvu na istim temeljima. Treću su do temelja razorile četničke bande 1991. godine. Župljani su dosad, sa župnikom vlč. Marijanom Ožura, uspjeli obnoviti župnu kuću. Na čelu odbora za gradnju crkve je dr. Franjo Jurčević, sadašnji župnik u Kastvu na Rijeci, inače rodom od Cetingrada. Ali, pri takvom pothvatu kao što je gradnja crkve, obično su potrebna velika sredstva. Zato su raseljeni Cetingradani diljem svijeta pozvani da sudjeluju u gradnji svoje zavičajne župne crkve. I HKM Hanau odlučila je pomoći, pa je voditelj fra Marijan Kováč organizirao skupljanje pomoći u tu svrhu 15. ožujka ove godine, i to na šest misa, i kod Hrvata i kod Nijemaca. Mise su koncelebrirali i gosti iz domovine, župnik Ožura i dr. Jurčević. Trud se isplatio, pa je za gradnju cetingradske crkve skupljeno oko 5 000 DM. Sljedeća akcija za istu namjenu planira se u Fuldi. Svim darovateljima srdačno zahvaljujemo. M. K.

MÜNCHEN

Blagoslov Sv. Oca
HOK-u i „Pleteru“

Hrvatska udruga „Hrvatsko obiteljsko kolo“, osnovana 12. siječnja 1990., radi promicanja i njegovanja kulturnih vrednota i tradicija hrvatskoga naroda, primila je apostolski blagoslov od Sv. Oca. Nakon što su mu poslana tri broja časopisa „Pleter“, koji udruga izdaje od ožujka 1991., a u kojima su bili opširna izvješća o njegovu posjetu Zagrebu 1994. i Sarajevu 1997., Sveti Otac je zahvalio na poslanim brojevima i blagoslovio djelovanje HOK-a.

U pismu Dražvnoga tajništva Svete Stolice prof. Barici Lorenz, dopredsjednici HOK-a, stoji: „Svetom Ocu su stigla tri broja časopisa „Pleter“, koje ste Mu u ime udruge „Hrvatsko obiteljsko kolo“ iz Münchena poslali kao uspomenu na Njegov pastirski pohod Zagrebu u rujnu 1994. i Sarajevu u travnju ove (1997.) godine.

Vrhovni svećenik Vam zahvaljuje na tom ljubaznom činu i navlastito na molitvama za Nj i za Njegovu pastirsku službu. Uz želju da „Pleter“ i „Hrvatsko obiteljsko kolo“ nastave i dalje promicati vjerske i kulturne vrijednosti, kojima je prožeta povijest hrvatskoga naroda, Njegova Svetost rado udjeljuje apostolski blagoslov Vama, članovima spomenute udruge i urednicima časopisa“. **B. L.**

HANNOVER
SREBRNI JUBILEJPripreme
za obilježavanje
25. obljetnice Misije

Hrvati su i u Hannoveru organizirano prisutni već punih 25 godina u okviru Hrvatske katoličke misije. U tom povodu hrvatska zajednica pripravlja nekoliko manifestacija kojima se želi izraziti zahvalnost Bogu, Crkvi, biskupiji Hildesheim, i gradu u kojem živimo i radimo. Obilježavanje misijskog srebrnog jubileja jest prilika da se sjete svojih dolazaka i ostanka do dana današnjega. A bilo je planirano drugačije. O hrvatskih 25 godina u tom gradu sprema se i posebna monografija. Glavni program održat će se 14., 15. i 16. svibnja 1999., i to prigodnom akademijom, svečanim koncertom i koncelebriranom misom. U Misiji Hannover djelovali su hrvatski dominikanci o. Josip Šimić, o. Nikola Mioč, o. Josip Jedud, a sada je vodi o. Mario Roko Marinov. ■

SINGEN

Uručena odličja
za humanitarne pothvate

Fra
Vlado Ereš
prima odličje
iz ruku
ministra
A. Hebranga

Koncem protekle godine proslavljena je 7. obljetnica kriznog stožera Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske i 2. obljetnica Udruge hrvatskih liječnika dragovoljaca. Tom prigodom ministar zdravstva i predsjednik udruge prof. dr. Andrija Hebrang, uručio je spomenice i odličja zaslužnim liječnicima i udrugama, kojima ih je odlikovao predsjednik Tuđman za humanitarni rad tijekom domovinskog rata. Među

odlikovanim posebno mjesto zauzima fra Vladimir Ereš, voditelj Hrvatske katoličke misije Singen-Konstanz, pod čijim je vodstvom ta mala zajednica uputila domovini 150 tegljača humanitarne pomoći te donaciju u lijekovima vrijednu preko 25 milijuna njemačkih maraka. Uz Ereša ceremoniji su bili nazočni i njegovi bliski suradnici u humanitarnim pothvatima gospoda Kardum, Balen i Koren. **B. Skoko**

WILLROTH / KOBLENZ

U Willrothu, u prekrasnom Westerwaldu, svoj je privremeni dom našao i stanoviti broj Hrvata. Većinom su došli s područja Travnika, Livna, Ljubuškog... Za njih se pastoralno brine vlč. Alojzije Petrović iz Koblenza, koji jednom mjesečno s njima slavi misu na hrvatskom jeziku. Na misi ih se okupi pedesetak Hrvata, među kojima i puno mladih. Na tu malu hrvatsku zajednicu ovdje dobro gleda

Tiha zajednica

i župnik Guido Lacher kao i mjesni gradonačelnik, koji im je ponudio gradske prostorije za druženje. Neki od naših su ovdje već preko 30 godina. Gopodin Mate Cikojević je stigao 1965., a sretni su što im djeca žive u domovini. On i supruga čekaju mirovinu, pa će ravno u rodno Livno. Inače, većina Hrvata iz Willrotha su aktivni članovi Misije u Koblenzu.

Jakov Vranković

Hrvatska
zajednica
na
misi u
Willrothu
Foto:
J. Vranković

Kroničar naš

Prvi broj našega lista „Živa zajednica“ izašao je 1. rujna 1978., što znači da se ove godine navršava punih 20 godina izlaženja lista. U tom povodu u nekoliko nastavaka objavljujemo nekoliko članaka o samom listu, njegovu pokretu i djelovanju kroz 20 hrvatskih iseljeničkih godina u Njemačkoj. Gospođa Stanka Vidačković, pastoralna suradnica u Hrvatskoj katoličkoj misiji Waiblingen, izabrala je za temu svog diplomskog rada pri Institutu za teološku kulturu laika Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu, upravo „Živu zajednicu“, glasilo hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj. U tom radu rasvjetljuje ulogu toga lista u dušobrižništvu iseljenih Hrvata, o čemu se dosad malo pisalo.

Katolički časopis „Živa zajednica“ je od početka svog izlaženja do danas promijenio četiri glavna urednika. Pokretač lista, njegov prvi glavni i odgovorni urednik bio je fra Bernard Dukić, član provincije Presvetog Otkupitelja sa sjedištem u Splitu. On je zajedno sa svojim suradnicima uredio prvih šest brojeva lista, koji su izašli tijekom 1978. i 1979. godine. Dužnost glavnog urednika obnašao je do 1. rujna 1979. godine, kada ga je na toj dužnosti naslijedio njegov subrat fra Ignacije Vugdelija, dotadašnji voditelj hrvatske katoličke misije u Stuttgartu. Od tog datuma pa sve do danas kao tajnica „Žive zajednice“ djeluje Ljubica Markovica, koja je svojim marljivim radom utisnula trajni pečat ovom časopisu. Fra Bernard je ostao sve do 1997. odgovornim urednikom. Nakon imenovanja novog urednika, izabrano je i prvo uredničko vijeće, u koje su ušli svećenici: Dragan Čuturić, Anto Jelić, Marijan Kopic, p. Josip Mrkonjić, p. Stjepan Pavić, i Branko Šimović. Uredništvo se sastajalo jedanput godišnje da bi porazgovaralo o fizičnom i sadržaju lista, te njegovoj budućnosti. „Živa zajednica“ je u početku izlazila na šesnaest stranica koje nisu bile uvezane. Odlučeno je da bi list morao imati neke stalne rubrike, da bi trebao biti uvezan, te da njegova naslovna stranica bude dvobojna.

Vremenom se uvidjelo da u uredništvu osim svećenika trebaju biti i pastoralni suradnici, socijalni radnici i drugi suradnici iz različitih misija. „Živa zajednica“ je crkveni i vjerski list, koji izdaje Dušobrižnički ured, te samim tim nema profesionalni ustroj biranja članova uredništva. Članovi uredništva, a ni vanjski suradnici nemaju ni određenog mandata, pa o personalnim promjenama odlučuje izdavač, u dogovoru s glavnim urednikom. Glavno mjerilo u ocjenjivanju rada svakog člana uredništva i vanjskih suradnika jest suradnja u listu,

tj. tekstovi, članci i prilozi koje su oni poslali za objavljivanje u listu. Tako od 1984. godine dolazi do promjene u uredničkom vijeću. Novi vijećnici su: Ivo Hladek, p. Mato Kljajić, p. Ljudevit Jedud, Stanka Vidačković i p. Jožo Župić. Uredničko vijeće je svjesno da kvaliteta jednog lista ne ovisi prvenstveno samo o glavnom uredniku i redakcijskim vijećnicima, nego i o čitateljima, te ih poziva na suradnju. Veliki dio priloga u listu i dolazi zapravo iz „baze“ od dobrovoljnih suradnika.

Vjera u Boga kao kamen temeljac

Iz broja u broj „Živa zajednica“ bivala je tehnički uređenija i sadržajno bogatija. Sredinom osamdesetih godina počinje izlaziti redovito na 24 stranice, a u izvanrednim slučajevima (npr. kad izveštaju o vjeronaučnoj olimpijadi, festivalu folklor...) ima i veći broj stranica. Njezine rubrike su se ustalile, donose se prilozi i na njemačkom jeziku, a i više pažnje posvećuje reakcijama čitalačke publike. Evo mišljenja glavnog urednika fra Ignacija Vugdelije o zadacima, cilju i budućnosti lista u povodu njegove desete obljetnice izlaženja:

„Već deset godina bilježi ovo glasilo naših misija sve važnije (javljene) događaje u našim hrvatskim vjerničkim zajednicama na području SR Njemačke. I dosta je toga zabilježilo. Objektivni promatrači se dive duhovno-socijalnoj dinamici naše iseljene Crkve. Osim toga „Živa zajednica“ želi nas vezati uz naše vjerske i nacionalne korjene i pokušava otvarati zastore budućnosti naše Crkve, našeg hrvatskog naroda i naše gastarbajterske zbilje. Ovaj list je u skoro svim svojim brojevima spomenuo, direktno ili indirektno, da je vjera u Krista i Oca njegova, kamen temeljac na kome se može i treba graditi zgrada čovječanstva, dobrote i ljubavi. Ovaj list nije u svom desetljetnom izlaženju nikada zabora-

vio naglasiti da samo onaj pojedinac, i ona zajednica koji s Kristom „idu zajedno naprijed“ ne znaju što je rezignacija, praznina, razočaranje i besmisao. Iako je listu cilj poprilično jasan, obavlja on svoje poslanje kao i svaka ljudska tvorovina, s manje ili više uspjeha, svjestan da na koncu sve ni ne ovisi o njemu.“ (Živa zajednica, broj 1/2, 1988., str. 2).

Zaglavljje lista bilo je u prvih deset godina izlaženja u znaku križa i lade. Izradio ga je Vladimir Pavlinić, nekadašnji urednik „Glasa Koncila“. Okosnica glasila ostala je ista, nisu uvedene ni neke nove rubrike, jer ni postojeće nisu uvijek popunjavane. Agencijske vijesti iz života hrvatskih misija i dalje su imale prednost na stranicama lista, ali prilozi iz misija uglavnom su kraćeni, osim ako se radilo o nečemu uistinu novom, svježem i pobudnom. List je mogao i morao biti bolji, svježiji i zanimljiviji, ali takav je vršio određenu ulogu u životu naših zajednica. Jasno je da jedan mjesečnik mora donositi šarenilo vijesti o priredbama pojedinih misija, pokoju informaciju sa socijalnog i pravnog područja, osvrt na njemačku mjesnu Crkvu, te uzimati u obzir tijekom godišnjih blagdana, tako da svaki broj „Žive zajednice“ nije mogao stajati pod jednom idejom i geslom. Ipak, u rasporedu pojedinih tema opažala se vješta ruka glavnog urednika. Sa siječanskim brojem iz 1991. godine, zaglavljje „Žive zajednice“ se mijenja. U ovom novom zaglavlju dolazi do izražaja riba, starokršćanski simbol Isusa Krista, Spasitelja. Domislio ga je i doradio Branko Marić, grafički dizajner iz Kölna. U Isusovom simbolu ribe list je dočekao i demokratske promjene u domovini. Postavilo se pitanje o identitetu lista, njegovoj specifičnosti, i o tome kako se list mora odnositi prema patriotsko-političkim događajima u našoj domovini. Jasno je da list mora ubuduće obrađivati širu tematiku, ali tako da se

Iseljene Crkve

je list posebice važan iz obzora očuvanja nacionalnog, kulturnog i vjerskog identiteta hrvatskog čovjeka u stranoj domovini. Izneseni stavovi gđe Vidačković plod su njezine dugogodišnje suradnje i članstva u uredništvu ovog lista, dugogodišnjeg iskustva života i pastoralnog rada među hrvatskim katoličkim vjernicima u Njemačkoj.

bogatstvo teksta ne izgubi zbog širine, te list obogati vijestima iz domovine i domovinske Crkve.

Nakon trinaest godina od početka svog izlaska, list „Živa zajednica“ dobiva novog glavnog urednika. Fra Ignacije Vugdelija odlazi u domovinu, na novu službu, a nasljeđuje ga msgr. Živko Kustić, dugogodišnji urednik „Glasa Koncila“. Novi glavni urednik msgr. Živko Kustić tada je zapisao: „Sjećajući se Isusovih riječi: „Drugi su se trudili, a vi ste ušli u plod njihova truda“ (Iv 4, 38) dugujem zahvalnost fra Ignaciju i osjećam odgovornost prema njegovu djelu, koji sam pozvan nastaviti. Ovaj listopadski broj, malo je više u boji, donekle šareniji i napetiji, jer – takav je naš povijesni trenutak. Unutrašnji raspored štiva je i po rubrikama onakav kakvim ga je ustalio fra Ignacije, tijekom godina ustrajnog djelovanja. Potrebne promjene bit će u skladu s potrebama vremena, ali moraju prije svega biti plod primjedbi, želja i savjeta čitatelja. Zato pišite!“ („Živa zajednica broj 10, 1991. str. 2.)

Od broja 10 iz 1991. godine prva stranica „Žive zajednice“ je uvijek u boji, a u zaglavlju ispod simbola ribe, umetnut je hrvatski grb. Otvorene su i neke nove rubrike, a posebno je proširena rubrika pitanja i odgovora. U Godini Biblije (1992.) u svakom svom broju ovaj list donosi i posebni umetak od četiri stranice „S Biblijom u crkvenoj godini“, ali nekih većih promjena nije bilo. Msgr. Živko Kustić, koji je nešto više od dvije godine uređivao „Živu zajednicu“ držao se starog pravila, da čovjek kad preuzme radno mjesto, ne brza s promjenama, dok točno ne prouči i ne shvati što su, kako su i zašto su baš tako radili oni koji su to tako radili prije njega.

I upravo kad se spremao uvesti u „Živu zajednicu“ stanovite novosti, nove rubrike, uzbudljivije sadržaje i više iznenađenja i poticaja, morao je na novu duž-

nost. Hrvatska biskupska konferencija utemeljila je Informativnu katoličku agenciju (IKA), te zamolila msgr. Kustića da preuzme dužnost glavnog urednika, što je on i učinio

od 1. siječnja 1994. godine. U sadašnjim prilikama, vrlo je važno svjetskoj javnosti pravodobno slati točne, istinite i provjerene vijesti o događajima u našoj Crkvi, narodu i domovini, te demantirati mnoge zlonamjerne i lažne vijesti. Trenutak promjene urednika dolazi u doba kad bismo još radosnije dočekali veliku promjenu u domovini, da prestane rat i da svoju nezavisnu državu počnemo iznova graditi u miru. Msgr. Kustić je uređivao „Živu zajednicu“ u vrijeme najtežih ratnih dana, uživao se u tešku bol hrvatskog čovjeka u tuđini, nastojeći da je nadiđe i da joj da smisao, te nagovijesti bolja vremena. Opraštajući se od čitatelja ovog lista on je rekao:

Nove rubrike, novi ljudi

„Imate novog glavnog urednika „Žive zajednice“. Fra Anto je dvostruko mlađi i zacijelo će se i „Živa zajednica“ pomladiti. Naravno time ne želim reći kako je dosad bila zastarjela. Činili smo što smo najbolje mogli i znali, ali sve se u životu mora obnoviti, pomladiti, osvježiti. Iskreno se nadam da će porasti zanimanje za ovaj dragi mjesečnik, da ćete ga primati ne samo kad vas vaš misionar na to potakne, nego da ćete ga tražiti i jedva čekati da se pojavi.“ („Živa zajednica, broj 1/2, 1994., str. 2.)

Od prvog broja u 1994. godini „Živa zajednica“ ima svog novog glavnog urednika fra Antu Batinića, člana franjevačke provincije Bosne Srebrene. Na mjesto urednika došao je iz središta ratnih zbivanja. Fra Anto ima i uredničkog iskustva, jer je član uredništva katoličkog lista „Svjetlo riječi“, koji izdaje franjevački provincijalat u Sarajevu, a donekle poznaje i iseljeničku problematiku gastarbajterskog života, jer je kao student preko ljeta radio u Njemačkoj.

Već u sljedećem broju „Žive zajednice“ osvanule su mnoge nove rubrike: „Mot-

rište“, „Trendovi“, „Vjerom kroz život“, „Reagiranja“, „Vijesti“. Raspisan je i natječaj „Mladi hrvatski odisej“, koji prerasta u istoimenu rubriku. Mijenja se lice lista iznutra i izvana. Neke stalne rubrike dobile su novo mjesto. U 1994. godini „Živa zajednica“ donosi cijeli niz tema o suvremenoj obitelji s društvenog, teološkog i pastoralnog gledišta, s posebnom pozornošću problemu obitelji u iseljeništvu. U Godini žene (1995.) ovaj list zasebno piše o položaju žene u Crkvi, društvu i obitelji.

Od broja 3 iz 1995. godine, „Živa zajednica“ na naslovnoj strani ima novo lice, a i novi grafički izgled, koji je uradio hrvatski umjetnik Ljubo Perčinlić. Za osnovnu podlogu uzeo je dvije boje, modru i sivu, koje simboliziraju boje hrvatskog mora (odnosno neba) i hrvatskog kopna. Na tim osnovnim bojama podloge, nalazi se nakrivljeni kvadrat unutar koga je mjesto za glavnu aktualnu fotografiju ili crtež, koji iskazuju sve druge boje našega podneblja, našega življenja, kako u domovini, tako i u iseljeništvu. U tom kvadratu zrcalit će se živa zajednica hrvatskih vjernika u iseljeništvu. Raspoznajni pečat svemu tome daje kreacija hrvatskog grba u lijevom gornjem kutu, ispod naslova lista. Grb je poput pečata, ali nije potpun jer se uz to prelijeva u pretežite boje hrvatskog mora i zemlje. I ovaj veliki bijeli kvadrat uzet je zapravo iz grba, to je jedna kockica koja će u svakom broju lista istaknuti neki od vidova našega življenja. Na naslovnoj strani kao i u sadržaju predstavljat će se živa zajednica hrvatskih katolika i ostalih ljudi dobre volje u iseljeništvu, te njihova povezanost s rodnim zavičajem.

Fra Anto je osvježio i pomladio ne samo „Živu zajednicu“ nego i samo uredništvo. Uz stare izabrane su novi pretežno mladi članovi. Od broja 1/2 iz 1995. ovaj list ima nove članove uredništva: Maja Runje, Stanka Vidačković, Božica Červinka, Jura Planinc, Ivek Milčec, Ivan Bošnjak, Jozo Sladoja i Božo Marić. Uz njih su izabrani i stalni suradnici: Željka Čolić, Vesna Školnik, Ivo Balukčić, Alen Legović, Ivo Marković, Ivo Matijević, Marko Obert, Vlatko Marić, Dijana Tolić. Grafičko uređenje lista, kvalitetne fotografije, papir i format s 32 stranice, bogat sadržaj, čine danas „Živu zajednicu“ modernim mjesečnim časopisom, koji zaslužuje mjesto u svakoj hrvatskoj obitelji u dijaspori. ■

IZASLANSTVO BOSANSKIH FRANJEVACA U RUANDI I UGANDI

Misa na grobu fra Vjeka Čurića

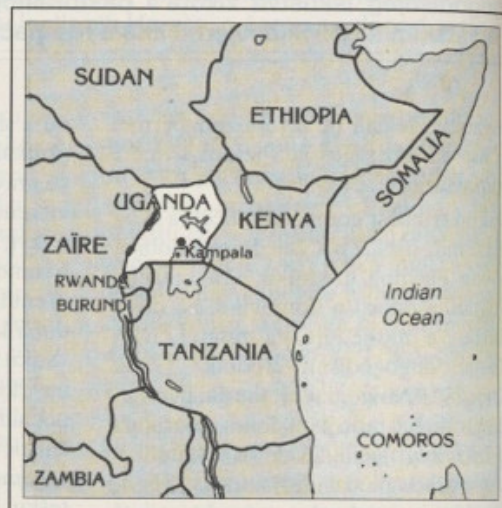
Susret s bosanskim franjevcima misionarima, s apostolskim nuncijima u Ruandi i Ugandi, te s mjesnim biskupima.

Tročlano izaslanstvo bosanskih franjevac posjetilo je Afriku, odnosno srednjoafričke zemlje Ruandu i Ugandu, od 25. veljače do 6. ožujka. Na čelu izaslanstva bio je provincijal fra Petar Anđelović, a pratili su ga fra Drago Perković, župnik u župi Osova kod Žepča i član provincijske uprave, te fra Anto Batinić, urednik „Žive zajednice“. Članovi izaslanstva susreli su se najprije s trojicom bosanskih franjevac misionara u Africi: s fra Ivicom Perićem, župnikom i misionarom u Rushooki (Uganda), fra Perom Vrebcom, odgojiteljem mladih franjevac (Uganda) i s fra Tomom Anđićem, župnikom i misionarom u Malaviu. Provincijal Anđelović pohvalio je i podržao rad bosanskih franjevac misionara, iako su još uvijek svi pod teškim dojmom zločinačkog ubojstva fra Vjeka Čurića, župnika i misionara u Kivumu (Ruanda).

Vodič za posjet i boravak izaslanstva u Ruandi bio je misionar fra Ivica Perić.

Nakon razgledanja mjesta fra Vjekina ubojstva u glavnom ruandskom gradu Kigaliu, izaslanstvo je pohodilo fra Vjekin grob u župnoj crkvi u Kivumu.

U toj crkvi slavljena je na hrvatskom jeziku koncelebrirana misa zadušnica za umorenog fra Vjeka. Misu je predvodio provincijal fra Petar, koji je u svom nagovoru nad fra Vjekinim grobom izrazio svu tugu bosanske franjevačke zajednice zbog gubitka tako vrijednog člana, uzornog svećenika, misionara i mučenika. Ali, tugu nadjačava naša vjera i ponos što smo ga imali. Iz te vjere i ljubavi prema čovjeku fra Vjeko je žrtvovao i svoj život. „Nitko mi ga ne može oduzeti, ja ga sam dajem“, riječi su koje su uklesane nad fra Vjekinim grobom pokraj glavnoga oltara. Za vrijeme mise, koja ranije nije bila najavljena, u crkvu su ulazile desetine ljudi i u tišini molili

za svoga „Oca Hrabrost“. Oni jednostavno ne vjeruju da je fra Vjeko mrtav, nego da je i dalje među njima i da im pomaže.

Provincijal Anđelović i njegovu pratnju primio je i mjesni biskup biskupije Kabgay Anastaze Muzabazhi i s njima se zadržao u duljem razgovoru. U biskupijskim prostorijama gosti iz Bosne su se susreli i s apostolskim nuncijem u Ruandi msgr. Juliuszom Januszom.

Tema razgovora bila je fra Vjekina smrt i aktualno stanje Crkve u toj zemlji. O istoj i drugim temama provincijal Anđelović je razgovarao i s apostolskim nuncijem u Ugandi msgr. Luisom Roblesom Diazom. Izaslanstvo iz Bosne razgledalo je naselje za siromašne „Nazaret“, kao i nekoliko (od 3000) obnovljenih ili novosagrađenih kuća, za čiju se gradnju brinuo pokojni fra Vjeko. Boraveći u Ugandi, franjevci Bosne Srebrene posjetili su i franjevački novicijat i samostan klarisa u Mbarari, svetište ugandskih mučenika u Namugongo kod Kampale i kuću Bijelih otaca u Kampali. Usto su u župi Rushooka koncelebrirali misu, koju je predvodio mjesni biskup Paul Bakyenga. Pod tom misom se od svojih župljana oprostio misionar fra Alberto Campos, kojega je Sveti Otac imenovao biskupom u Peru.

Naselje „Nazaret“, koje je uz pomoć dobročinitelja iz cijeloga svijeta, pa i samoga Pape osobno, za siromašne i ratne udovice izgradio fra Vjeko Čurić

▲ Franjevački samostan u Kivumu (Ruanda), nije ostao pust nakon fra Vjekine smrti. Životom su ga ispunili mladi afrički franjevci, koji su se u samostanskom dvorištu slikali sa svojim provincijalom i gostima iz Bosne

Ministranti u župi Rushooka (Uganda) čiji je župnik bosanski franjevac Ilica Perić ►

„Otac Hrabrost“, fra Vjeko Ćurić, počiva mirom pravednika u župnoj crkvi u Kivumu ▼

▲ Crkvice franjevačkog novicijata u Kakobi-Mbarara

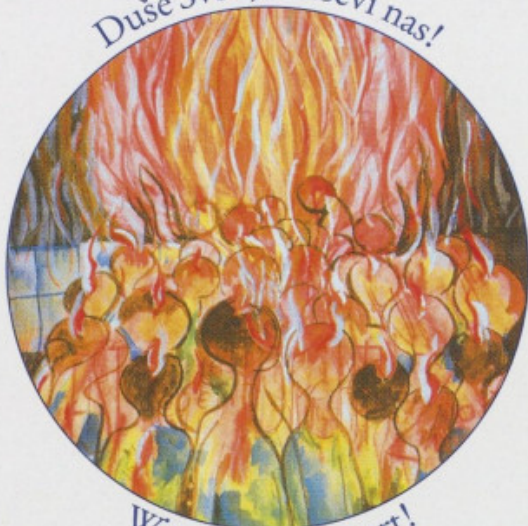

▲ Jutarnji polazak na svakodnevni posao u Kivumu

DOBRO DOŠLI! – HERZLICH WILLKOMMEN!

27. SUSRET HRVATSKE KATOLIČKE MLADEŽI

Duše Sveti, oduševi nas!

Wir sind begeistert!

27. KROATISCHES KATHOLISCHES JUGENDTREFFEN

OFFENBACH, 2.5.1998, 10.30 h

- Misa za mlade • Talk show • Foklorni festival • VIS „Jukić“ •
- Jugendgottesdienst • Talk Show • Folklorefestival • Band „Jukić“ •

▲ Žena je temelj obiteljskog života u Africi. Djeca su radost i blagoslov u obitelji.

▼ „Hvalite Gospoda s nebesa, hvalite ga u visinama...“ – afrička misa puna je pjesme, pokreta, radosti. U njoj se uistinu doživi radost susreta s Bogom i jednih s drugima.

